

*Anders Haglund, Andreas Hedum,
Thea Schjerven og Knut Ø. Sørensen*

Offentlig sektor og BoF

Notater

1	Innledning	3
2	Offentlig sektor og Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF)	4
2.1	Mandat for Arbeidsgruppe for offentlig sektor m.m.	4
2.2	Arbeidsgruppens anbefalinger	6
2.3	Referansegruppens behandling	8
3	Offentlige sektorgrupperinger	10
3.1	Organisering	10
3.2	Oppgaven	10
3.3	Arbeidsgruppens forslag	10
3.4	Institusjonelle sektorgrupperinger	11
3.5	Institusjonelle sektorkoder	15
3.6	Kartlegging av virksomhet i gråsonen mellom institusjonelle sektorer	17
4	Alternative offentlige grupperinger	20
4.1	Organisering	20
4.2	Oppgaven	20
4.3	Arbeidsgruppens forslag	20
4.4	Offentlig sektor	21
4.5	Utvidet offentlig sektor	23
4.6	Merking av gråsonen	24
5	Inndeling av (fylkes)kommunal sektor	26
5.1	Organisering	26
5.2	Oppgaven	26
5.3	Arbeidsgruppens forslag	26
5.4	Arbeidsdeling, tidsplan og ressursbehov	28
6	Referansegruppens behandling	29
7	Status for arbeidet med offentlig sektor	31
7.1	Sektorgrupperinger	31
7.2	Alternative offentlige inndelinger	31
7.3	Bedriftsinndelingen i kommunene og helseforetakene	31
7.4	Andre problemstillinger knyttet til offentlig sektor	32
8	Vedlegg 1 - Retningslinjer for inndeling av kommunene og innmelding av ansatte til Aa-registeret	34
9	Vedlegg 2 - Retningslinjer for inndeling av fylkeskommunene og innmelding av ansatte til Aa-registeret	48
10	Vedlegg 3 - Retningslinjer for inndeling av helseforetak og innmelding av ansatte til Aa-registeret	57
11	Referanseliste	62
	Tidligere utkommet i serien Notater	63

1 Innledning

Dette notatet gir en samlet dokumentasjon av utredningene som er gjort om offentlig sektor, spesielt knyttet til populasjonsforvaltningen i Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF). Etter initiativ fra Seksjon for bedriftsregister i VP 2004 ble det etablert en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å foreta en systematisk gjennomgang av de utfordringer og problemstillinger en stod overfor samt foreslå tiltak for det videre arbeidet. I tillegg ble det satt ned en Referansegruppe med seksjonssjefer fra alle relevante seksjoner. Rapporten ble behandlet av Referansegruppen på møte 5. mars 2004. Gjennomgangen førte til etableringen av tre nye arbeidsgrupper.

En arbeidsgruppe hadde oppgaven med å se nærmere på offentlige sektorgrupperinger. Her deltok seksjonene for Nasjonalregnskap (S210), Kredittmarkedsstatistikk (S250), Offentlige finanser (S280), Helsestatistikk (S330), Utdanningsstatistikk (S360) og Bedriftsregister (S410).

En arbeidsgruppe hadde oppgaven med å gjennomgå inndelingen av (fylkes)kommunal sektor i BoF. Her deltok seksjonene for Arbeidsmarkedsstatistikk (S260), Offentlige finanser (S280), Helsestatistikk (S330), Utdanningsstatistikk (S360) og Bedriftsregister (S410).

En arbeidsgruppe hadde oppgaven med å foreslå alternative grupperinger av offentlig sektor med deltakere fra seksjonene for Offentlige finanser (S280), Helsestatistikk (S330) og Bedriftsregister (S410).

Arbeidsgruppene rapporter ble behandlet på møte i Referansegruppa 8.april 2005. Til slutt i notatet er det gitt en statusbeskrivelse for arbeidet så langt.

2 Offentlig sektor og Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF)

I forbindelse med VP 2004 foreslo Seksjon for Bedriftsregister å etablere en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på utfordringer og problemstillinger innenfor offentlig sektor, spesielt knyttet til populasjonsforvaltningen i BoF. Det ble videre satt ned en Referansegruppe bestående av seksjonssjefer fra alle berørte seksjoner. Rapporten som forelå i slutten av februar 2004, ble behandlet av Referansegruppa på møte 5. mars. Problemstillingene, forslagene og Referansegruppas behandling følger nedenfor.

2.1 Mandat for Arbeidsgruppe for offentlig sektor m.m.

1. Bakgrunn

Det er mange aktuelle problemstillinger og arbeider i gang på offentlig sektor som påvirker populasjonsforvaltningen i BoF, og som vil være bestemmende for hvilke egenskaper som er relevante å knytte til enhetene framover.

Utfordringene innen området er mange, ikke minst er enhetene preget av raske strukturendringer knyttet til endret oppgavefordeling i det offentlige gjennom privatisering og konkurranseutsetting, deregulering av markedene, økende internasjonalisering, økt vekt på utnyttning av informasjonsteknologi og endringer i selskapenes eierstruktur.

KOSTRA-systemet gir bl.a. data for sammenlikning mellom kommuner og kommunale og fylkeskommunale institusjoner. Konkurranseutsetting av offentlige tjenester gir særlige utfordringer bl.a. når dekningsgrad, kvalitet, effektivitet og kostnader av offentlige tjenester skal belyses. Tilsvarende for sysselsetningsutviklingen, bl.a. knyttet til den oppmerksomheten den regionale utviklingen i statlige arbeidsplasser har fått.

Opgavebyrden knyttet til rapporteringen fra det offentlige selv må også ha fokus.

Et viktig utgangspunkt er at SSB har et større ansvar for offentlig sektor gjennom en forvalterrolle ikke bare for SSBs behov, men også for ulike administrative behov, som ansvarlig for området i ER.

2. Arbeidsgruppe. Offentlig sektor

I samband med VP 2004 er det vedtatt å etablere en ad-hoc arbeidsgruppe for en nærmere avklaring av problemstillingene en står overfor på dette området. Arbeidsgruppa vil bestå av representanter fra seksjonene 210, 250, 260, 280, 330, 360, 420 og 410 som også har sekretariatsfunksjonen. Seksjon 280 skal lede arbeidsgruppa.

3. Arbeidsgruppas oppgaver

3.1 Det er ønskelig at arbeidsgruppa gir en helhetlig og samordnet beskrivelse av de utfordringer/oppgaver SSB står foran innenfor offentlig sektor. Arbeidsgruppa skal på dette grunnlaget utrede nærmere hva det er mulig å få til innenfor området, samt fremme forslag til en prioritert tiltaksplan. Gruppa inviteres også til å komme med innspill/synspunkter på hvordan arbeidet med gjennomføringen av tiltakene best kan legges opp og hvilke ressurser som må involveres. Det kan her være snakk om å etablere grupper som ser nærmere på utvalgte problemstillinger.

3.2 Av faglige problemstillinger er det viktig å avklare og definere institusjonell sektor i BoF, spesielt også forholdet mellom offentlig drevet virksomhet og virksomhet drevet av private med offentlig støtte og kontroll. Ideelle organisasjoner og kvalitetssikring knyttet til sektorkoden er sentralt her.

3.3 Utfordringene vil variere i omfang og vanskelighetsgrad. Videre vil noen være mer kortsiktige i sin løsningsmulighet, mens andre vil måtte utredes/analyseres grundigere.

Arbeidsgruppa skal derfor så langt råd er, gruppere utfordringene/oppgavene ut fra deres "art".

3.4 Videre er det viktige oppgaver (fortsatt) innenfor følgende temaer:

- Gjennomgang av prinsippene for organisasjonsstruktur/bedriftsinndeling av offentlig virksomhet
- Kriterier for å være en enhet i BoF
- Bedriftsinndeling/funksjonsinndeling og personellrapportering
- Bedriftsinndeling og lønnsrapportering (mot 420)
- Bedriftsinndeling og regnskapsrapportering. Knytninger og nye enheter
- Inndeling og næringskoding offentlig administrasjon
- Næringskoding av offentlig sektor i BoF i forhold til næringskoding via formålsgruppering basert på offentlige regnskaper

3.5 Tilfredsstillende kvalitet i enheter og relasjoner mellom enhetene samt i deres grunndata er helt avgjørende for den statistikken som SSB skal utarbeide. Ikke minst gjelder dette innenfor utdanningsstatistikken der data på skolenivå legges ut på "skoleporten".

Hensiktsmessige og effektive rutiner for oppdatering og kvalitetssikring av BoF/ER er helt sentralt her. Det er arbeid på gang på alle viktige områder, AAD i forhold til staten, Nasjonalt skoleregister i forhold til utdanningssektoren og PAI i forhold til kommunesektoren. Arbeid er også igangsatt i forhold til helsesektoren.

På denne bakgrunn foreslås det at arbeidsgruppen ikke spesifikt tar opp denne type spørsmål, men koordinerer sitt arbeid i forhold til det som skjer på disse områdene.

Videre, satsningen på store enheter/foretak og etableringen av team for å følge opp enhetene, omfatter også enheter innenfor offentlig sektor. Slik sett bør arbeidet i gruppa også samordnes med arbeidet i regi av teamene. Spesielt vil de prioriterte tiltakene være styrende for teamenes arbeid.

Seksjon 410 vil være ansvarlig for at denne samordningen skjer i praksis gjennom informasjons-spredning og møter, etter behov.

4. Organisering/rapportering

Seksjonslederne for de involverte seksjonene fungerer som referansegruppa, og arbeidsgruppa rapporterer til denne underveis i arbeidet.

Gruppa for prinsipper og definisjoner trekkes inn etter behov, fortrinnsvis ved avslutning av oppdraget. Arbeidsgruppas forslag legges fram for Styringsgruppa for populasjonsforvaltning, etter behandling i referansegruppa.

5. Bemanning

S210 Knut Sørensen
 S250 Kjell Hammer
 S260 Stein Olav Gystad
 S280 Thea Schjerven, leder
 S280 Paal Sand
 S330 Bjørn Gabrielsen
 S360 Hossein Moafi
 S420 Sigve Breivik Husebø
 S420 Harald Lunde
 S410 Anders Haglund
 S410 Andreas Hedum, sekretariat

6. Framdrift

Arbeidsgruppa bes legge fram en gruppert liste over oppgaver innen utgangen av februar måned.

Videre framdrift blir fastlagt på bakgrunn av denne oversikten, gruppas videre anbefalinger og referansegruppas drøftinger.

2.2 Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen la frem en rekke utfordringer/oppgaver SSB står foran innen offentlig sektor. Problemstillingene er delt i to mellom utfordringer som krever en del arbeid/utredning og problemstillinger som krever mindre utredning og som er av en mer praktisk art.

2.2.1 Problemstillinger som krever større utredning(er)

Standard for institusjonell sektorgruppering

Vi er avhengige av en felles definisjon av institusjonelle sektorer, og en felles tolkning av den institusjonelle sektorgrupperingen. Det finnes en gråsoner av virksomhet med tilknytning til det offentlige der det ikke er opplagt hvilken sektor enhetene bør tilhøre. Enheter i grenseland mellom offentlig forvaltning og ideelle organisasjoner befinner seg for eksempel i denne gråsonen. Offentlig forvaltning og ideelle organisasjoner driver begge med ikke-markedsrettet virksomhet, og ut fra de to øvrige kriteriene: i) finansiering og ii) kontroll - må det avgjøres hva som faller inn under hhv. offentlig forvaltning og privat sektor etter nasjonalregnskapets regelverk. Blant annet skoler med og uten offentlig finansiering og kontroll befinner seg også i denne gråsonen.

En standard for institusjonelle sektorer må i utgangspunktet definere 'institusjonell sektor' ut fra kriteriene i Det europeiske nasjonalregnskapssystem (ENS95/ESA95). Poenget er imidlertid at de praktiske tillemperinger som foretas, gjøres på en konsistent måte i alle deler av det statistiske systemet, slik at en kan lage sammenlignbar statistikk ut fra flere ulike kilder. Det er derfor behov for å følge opp en standard med konkret vurdering av sektortilhørigheten for enhetene på utsatte områder.

Det bør nedsettes en arbeidsgruppe for å utrede institusjonell sektorgruppering. Arbeidsgruppen bør ledes av Seksjon 210.

Alternative offentlige grupperinger

Offentlig sektor er inndelt etter institusjonell sektorgruppering. Men hva er egentlig det offentlige? Store endringer i offentlig sektor fører til behov for andre/flere kjennetegn for offentlige grupperinger. Konkurransetsetting og "pengene følger klienten" kan bety at vi kan få mange enheter som i dag defineres som private, men som i morgen utfører "tradisjonell", offentlig virksomhet spesifisert gjennom lovverk og forskrifter med offentlig finansiering. Det bør drøftes hvordan slike enheter bør behandles og om de bør spesialmerkes i BoF.

Drøftingen bør ses i en større sammenheng. Det er behov for et regelverk som definerer offentlig sektor på en slik måte at relevante populasjoner kan trekkes ut fra BoF etter behov. Det vil være behov for å definere ulike begreper på offentlig "sektor", ut i fra innholdet i den aktuelle populasjonen. Drøftingen må ta høyde for:

Hvilke grupperinger har vi behov for

- Markedsrettet
- Finansiering
- Kontroll
- Kommunen som konsern
- etc.

Hvordan identifisere grupperingen

- Kjennetegn (i BoF)
- Oppdatering av populasjoner
- Datafangst/informasjon om enhetene

Arbeidet med å utrede alternative offentlige grupperinger behøver ikke vente på en avklaring av institusjonell sektorgruppering, men kan utredes parallelt.

Inndeling av (fylkes)kommunal sektor

Relevansen av den såkalte hovedutvalgsmodellen bør diskuteres. Kommunene har i mange tilfeller organisert seg (flatt) slik at hovedutvalgsmodellen virker fremmed. (Fylkes)kommunene rapporterer i dag gjennom KOSTRA etter en standard inndeling av arbeidsoppgaver (funksjoner). Det kan derfor tenkes at en inndeling av kommunal sektor i BoF etter KOSTRA-funksjonene vil egne seg bedre både for kommunene og SSB. Momenter i drøftingen av inndelingen vil være:

- Kommunenes egen organisering
- Retningslinjer for inndeling av kommunal virksomhet i enhetsregisteret
- behov fra brukere i SSB (KOSTRA, Rikstrygdeverket og "særregnskapsenheter")

Ideelle organisasjoner

Ideelle organisasjoner med virksomhet som er finansiert av det offentlige, har vært vanskelig å håndtere i forhold til internasjonalt regelverk. Dette er et problem spesielt i forbindelse med nasjonalregnskapet.

Det er problemer å skille mellom offentlig forvaltning og ideelle organisasjoner, og det er tilsvarende problemer med grenseoppgang mellom ideelle organisasjoner og markedsrettet virksomhet. Denne grensedragningen er det vanskelig å få skikkelig hånd om før SSB tar på seg å lage en samlet (regnskaps)statistikk for organisasjonssektoren.

Problemstillingen rundt ideelle organisasjoner bør utredes for å få belyst alle relevante sider ved saken, for så å kunne ta en avgjørelse på hvordan ideelle organisasjoner skal håndteres i statistikken.

2.2.2 Problemstillinger som krever mindre utredning - praktisk art

Næringsgruppering

Det kan oppstå både utfordringer og nye muligheter i forhold til pågående revisjon av NACE-kodene (Operation 2007). Disse bør spesielt betraktes i lys av problemstillingene knyttet til offentlig sektor.

Det er behov for en avklaring i forholdet mellom den institusjonelle sektordimensjonen og næringsdimensjonen. Næring 75 er ikke det samme som offentlig forvaltning, da denne næringen i hovedsak kun omfatter offentlig administrasjon (det statlige og kommunale byråkratiet). Det er for øvrig behov for en gjennomgang av kriteriene som skal legges til grunn for at en bedrift skal plasseres i næring 75. Øvrige næringer i sektoren offentlig forvaltning, med et stort antall offentlige ansatte, finnes bl.a.

på næring 80, 85 etc. Lignende avklaringer i forhold mellom næringskoder og sektorkoder innen offentlig sektor m.m. er relevante for nærmere drøfting.

Som et eksempel på problemet i forholdet mellom næring og sektor kan vi ta kommunal eiendomsdrift. I henhold til næringsstandarden skal denne ha næring 75 (offentlig administrasjon, forsvar og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning), mens den kodes som sektor 660 (kommunal forretningsdrift) og regnes som forretningsdrift i nasjonalregnskapet.

Regnskapsførende enheter / krav til å være enhet i BoF

Registrering av alle regnskapsførende enheter i BoF bør diskuteres. Det finnes blant annet kommunale bedrifter og interkommunale samarbeider som ikke er registreringspliktige i Brønnøysundregistrene (BR), men som er regnskapsførende enheter og rapporteringspliktige gjennom KOSTRA. Disse regnskapsførende enhetene kan eventuelt registreres med organisasjonsnummer som "foretak uten bedrift". Dersom BoF ikke fanger opp disse enhetene, må det foretas en årlig kartlegging av regnskapsførende enheter i kommunene, og behov for "private" registre på enkeltseksjoner.

Alternative krav til å være en enhet i BoF bør diskuteres. Med dagens krav til minimum tre ansatte faller for eksempel de ovennevnte regnskapsførende enhetene utenfor BoF. Enheter som har færre enn tre ansatte kan forvalte store verdier. Dersom disse enhetene ikke fanges opp i BoF, kan vi risikere at store verdier faller utenom f.eks. nasjonalregnskapet.

Interkommunale organer

Det er behov for å identifisere alle interkommunale enheter i BoF. Det er også behov for at informasjon om eier- og deltakerkommuner i disse enhetene går fram i BoF. Årsaken til behovet er KOSTRA. KOSTRA har behov for å identifisere alle interkommunale organer på grunn av registerbasert personellrapportering og publisering av regnskapsdata for kommunene. Fra regnskapsåret 2004 er det planlagt å publisere konsernregnskap for kommunene. For å utarbeide konsern er det nødvendig å splitte interkommunale organer på deltagende kommuner, og vi har derfor behov for å identifisere enhetene og ha tilgang på eier og deltagerinformasjon. Dette bør registreres i BoF slik at det skal være nødvendig med egne delregistre på seksjonene, og at BoF blir et fullstendig statistikkregister.

Innlegging av rolleinformasjon på enheter i offentlig forvaltning

Rolleinformasjon knyttet til organisasjonsformene STAT, FYLK, KOMM og ORGL er svært mangelfull i ER. Dette er SSBs ansvarsområde i registersamspillet. Denne informasjonen har tidligere ikke vært særlig etterspurt, men er nå aktuell i forbindelse med registrering i Altinn.

Organisasjonsnummer ved rapportering fra off. arbeidsgivere til andre registre

Det er manglende/dårlig oppdatering av organisasjonsnummer (på bedriftsnivå) i registrene som brukes som grunnlag for lønnsstatistikken (Statens Sentrale Tjenestemannsregister, Sentralt Tjenestemannsregister for Skoleverket, og Personal Administrativt Informasjonssystem), så det er viktig å få til en god samordning mellom BoF/ER og disse registrene. Dette er en utfordring som foreløpig bør holdes utenfor arbeidsgruppen.

Tidskalender over store endringer innen offentlig sektor

Det kan være behov for å lage en oversikt over enheter som har endret sektortilhørighet. Innen offentlig sektor foretas det kontinuerlige omorganiseringer. Store omorganiseringer eller flytting av virksomhet mellom forvaltningsnivåer, eller over i egne selskap, kan ofte medføre store endringer i f.eks. nasjonalregnskapet. Når man skal studere utviklingen i tallene over tid, kan det være nyttig med en oversikt over store endringer innen offentlig sektor som kan forklare utviklingen i tallene for offentlig sektor/forvaltning. Eksempler på slike endringer vil være; sykehusene ble overført til staten (fra fylkeskommunen), Mesta AS ble opprettet (fra Statens vegvesen), eller konfliktrådene ble overført til staten (fra kommunene). Informasjonen kan presenteres som en kalender med dato for store endringer.

2.3 Referansegruppens behandling

Arbeidsgruppens forslag ble behandlet av Referansegruppen i møte 5. mars 2004. Oppsummeringen fra dette møtet følger i de neste avsnittene.

Til stede: Anne Britt Svinnsset, Helge Næsheim, Per Ove Smogeli, Anna Rømo, Ann Lisbeth Brathaug, Elisabetta Vassenden, Kjetil Digre, Jan Furseth, Thea Kristine Schjerven, Andreas Hedum (sign.)

Arbeidsgruppens forslag

Furseth ønsket velkommen til en gjennomgang av arbeidsgruppens foreløpige resultat. Han innledet møtet med å gi arbeidsgruppen honnør for godt arbeid og utfyllende liste med problemstillinger, og vil gi arbeidsgruppen denne tilbakemeldingen på vegne av referansegruppen. Han presiserte at nå skulle problemstillingene som arbeidsgruppen hadde fremlagt, drøftes, og det skulle gis innspill til arbeidsgruppens videre arbeid. Styringsgruppa for populasjonsforvaltning skal også holdes orientert om status for arbeidet. Neste møte i styringsgruppa er i mai måned.

Schjerven gjennomgikk "Oppgaver - Arbeidsgruppe offentlig sektor og BoF". Hun vektla enigheten mellom gruppens medlemmer når det gjaldt viktige problemstillinger. Videre, forklarte hun hvordan problemstillingene er delt inn i to kategorier. Den første kategorien inneholder problemstillinger som krever mye utredning, og den andre kategorien inneholder praktiske problemstillinger. Schjerven utdypet punktvis med de resonnementene som er ment å ligge bak hver problemstilling.

Furseth åpnet for innspill fra referansegruppens medlemmer. Særlig viktig var det å finne ut om det manglet problemstillinger i listen som arbeidsgruppen hadde levert. Dessuten var det viktig for referansegruppen å drøfte prioriteringene slik de var satt opp.

Det var bred enighet i referansegruppen om at det videre arbeidet kunne starte med det første. Selv om Styringsgruppa for populasjonsforvaltning møtes først i mai, er det ikke nødvendig å vente med å komme i gang når en samlet referansegruppe stiller seg bak.

Referansegruppen startet med å drøfte de problemstillingene som krever en del utredning. Gruppens medlemmer diskuterte de faglige forskjellene som lå i punkt 1-3, deriblant forskjellene mellom formålsgruppering og KOSTRA-gruppering. Det videre arbeidet må ta innover seg mål- og virkemiddelbruk når det gjelder punkt 3, inndelingen av kommunal sektor. Vil en inndeling av kommunen etter KOSTRA-funksjoner være et mål eller et virkemiddel?

Veien videre

Referansegruppen fordelte ansvar for oppfølging av punktene på de involverte seksjonene.

- S210 tar ansvar for punkt 1 og 4. Disse punktene må behandles hver for seg, men kan inngå i samme arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen kan igangsettes med det første, og her tenkes S210, S250, S260, S280, S360 og S410 som aktuelle deltakere.
- S280 tar ansvar for punkt 2. Her burde S210, S250, en seksjon fra 300 og en seksjon fra 400 foruten 410, inngå. Svinnset ville at 410 skulle ha sekretariatsfunksjonen i denne arbeidsgruppen.
- S410 tar ansvar for en arbeidsgruppe som skal utrede punkt 3. Naturlige deltakere i denne arbeidsgruppen blir de seksjonene god kjennskap til KOSTRA. I tillegg bør S260 være med.

Schjerven gis ansvaret for å holde oversikt med gruppens arbeid blant annet for å unngå dobbeltarbeid. Særlig blir dette viktig i forhold til punkt 1 og 3.

Referansegruppen fordelte således de praktiske problemstillingene.

- Punkt 1 ledes av S410. S210, S260 og S280 deltar i arbeidet.
- Punkt 2 og 3 er punkter som kun krever en avgjørelse. Denne avgjørelsen tas av S280 og S410.
- Punkt 4 blir ledet av S410. S410 har startet dette arbeidet allerede på grunn av tidsfrister.
- Punkt 5 holdes, som avtalt, utenfor arbeidsgruppene.
- Punkt 6 ledes av S410. Problemet er mangedelt. Både, vil det være aktuelt å lage en kalender over små og store endringer i offentlig enheter, og det vil være aktuelt å lage en oversikt over endringer SSBs arbeid med offentlige enheter. Sist, men ikke minst vil det være aktuelt å lage en årsfil med endringer i offentlige enheter det siste året. Her er begrepet historikk vesentlig.

Det var enighet om en 14 dagers frist til å opprette de avtalte arbeidsgruppene.

3 Offentlige sektorgrupperinger

3.1 Organisering

Knut Sørensen (S210) har ledet arbeidsgruppen, mens Andreas Hedum (S410) har hatt sekretariatsrollen. Ellers har Kjell Lorentzen (S410), Gudrun Haraldsdottir (S250), Thea Schjerven (S280) og Hossein Moafi (S360) inngått. Harald Tønseth (S330) har bidratt med innspill til arbeidet. Arbeidsgruppen har hatt fem arbeidsmøter.

3.2 Oppgaven

Arbeidsgruppen har hatt som oppgave å

- finne en felles definisjon og tolkning av institusjonelle sektorer, spesielt i forhold til institusjonelle enheter som befinner seg i gråsonen mellom offentlig og privat sektor.
- kartlegge og sektorplassere institusjonelle enheter som befinner seg i ovennevnte gråsoner. Spesielt må nonprofitorganisasjoner kartlegges både i forhold til offentlig finansiering og kontroll og graden av markedsrettet virksomhet.

Først drøftes det prinsipielle grunnlaget for sektorplassering. Deretter skisseres sektorgruppene og sektorkodene på bakgrunn av det prinsipielle grunnlaget. Enkelte virksomheter havner i gråsonen mellom sektorene. Det blir redegjort for disse virksomhetene og presentert forslag til sektorplassering i et eget avsnitt. Til slutt knyttes det noen generelle konklusjoner fra arbeidet.

3.3 Arbeidsgruppens forslag

Arbeidsgruppens forslag kan sammenfattes i følgende punkter:

1. Arbeidsgruppen har vurdert sektorplasseringen av virksomheter i gråsonen mellom offentlig og privat sektor, som for eksempel barnehager og privat undervisning. Forslagene til sektorplassering er gjengitt i neste avsnitt.
2. Arbeidsgruppen har tidligere foreslått at arbeidet med å lage en norsk standard for institusjonell sektorgruppering fullføres. Det er satt ned en egen arbeidsgruppe under ledelse av S250 for å gjøre dette.
3. Listen av foretak som har næringskode 75.14: Hjelpetjenester for offentlig administrasjon men som samtidig er kodet som offentlig forretningsdrift må gjennomgås, slik at de aktuelle enhetene enten beholder næringskoden og grupperes til offentlig forvaltning, eller beholder sektorkoden og får en annen næringskode.
4. Regelverket for hjelpeforetak i BoF som gjelder for privat sektor anvendes også for enheter som driver hjelpevirksomhet for offentlig virksomhet. Siden det finnes egne næringskoder for offentlig sektor, for eksempel næring 75.14, foreslår vi at gruppen som arbeider med hjelpeforetak vurderer næringsplasseringen av hjelpevirksomhet til offentlig sektor.
5. Arbeidsgruppen foreslår en vurdering av sektorkoden. Siden undersektorkoden ikke er direkte søkbar i BoF, vil en utvidelse av den institusjonelle sektorkoden gjøre det lettere å skille ut populasjonene i offentlig sektor.

Forslag sektorplasseringer

Arbeidsgruppen har utarbeidet anbefalinger til sektorplassering av virksomheter i gråsonen mellom offentlig og privat sektor, jf. punkt 1 i avsnittet over. Disse anbefalingene står såpass sentralt i gruppens arbeid at en sammenfatning er presentert nedenfor.

Ansvar for vedlikehold og oppdatering av "institusjonell sektor" som kjennemerke ligger i utgangspunktet hos den seksjon som har ansvaret for oppdatering av næringskoden til foretaket. Inntil videre bør arbeidsgruppen som utvikler standarden for institusjonell sektorgruppering fungere som en rådgivende instans ved behov for justering av sektorplasseringen av virksomhetene.

Offentlige tjenestepensjonsordninger

Kommunale, fylkeskommunale og offentlig foretaks pensjonskasser, samt KLP (Kommunal Landspensjonskasse) tilhører offentlige finansielle foretak og havner derfor i offentlig sektor.

Offentlig eiendomsdrift havner i foretakssektoren hvis

- Driften er helt eller delvis rettet mot utleie av eiendom til andre enn egen eller andre forvaltningsorganers øvrige virksomheter.

Offentlig eiendomsdrift havner i forvaltningssektoren

- Ved utleie av boligeiendom til egen eller andre forvaltningsorganers øvrige virksomheter.

Offentlig eiendomsdrift havner i foretakssektoren

- Ved utleie av eiendom til egne ansatte eller sosialklienter.

Privateide skoler havner som ideelle organisasjoner hvis

- De er omfattet av friskoleloven.

Privateide skoler havner i foretakssektoren hvis

- De ikke er omfattet av friskoleloven.

Privateide barnehager som er nonprofitorganisasjoner kan tilhøre enten foretakssektoren eller ideelle organisasjoner. Endringene i de økonomiske rammebetingelsene for barnehagedrift kan ha betydning for den endelige plasseringen. Siden det er uklart i hvilken retning en eventuell endring vil gå skal disse enhetene forbli i den sektoren de tilhører nå, inntil videre. Nasjonalregnskapets behandling av disse enhetene vil derfor kunne avvike fra enhetenes sektorkoding i BoF.

Privateide høyere utdanningsinstitusjoner bør ses som markedsrettet virksomhet og plasseres i foretakssektoren.

Privateide folkehøyskoler som er nonprofitorganisasjoner er ideelle organisasjoner hvis den offentlige finansieringen av folkehøyskoler er lik som den offentlige finansieringen av friskolene.

Privateide helseinstitusjoner havner i sektoren ideelle organisasjoner hvis

- Institusjonen er en nonprofittorganisasjon og driften er integrert i de offentlige helseplanene.

3.4 Institusjonelle sektorgrupperinger

3.4.1 Sammendrag av prinsipielle sektorbetragtninger

FN og EU har egne retningslinjer for sektorinndeling av nasjonalregnskap. Arbeidsgruppen har basert seg spesielt på SNA1993 (Inter-Secretariat mfl., 1993), som er FNs rammeverk for sektorgruppering og ESA95¹ som er tilsvarende for EU. EU-versjonen foreligger i en oversatt utgave, utgitt av SSB (1999). Spesielt for offentlig sektor kan en dessuten finne nyttige presiseringer i ESA95-manualen (Eurostat, 2002) som inneholder en beskrivelse av regelverket for beregning av offentlig budsjettunderskudd og gjeld. De publikasjonene som er benyttet som bakgrunnsmateriale er listet opp i referanselisten til dette notatet.

Sektorinndelingen av gråsonen mellom offentlig og privat sektor i nasjonalregnskapet avhenger av følgende spørsmål:

1. Er enheten en institusjonell enhet?
2. Er den institusjonelle enheten offentlig eller privat? Er enheten finansiert og/eller kontrollert av offentlig sektor?
3. Driver den institusjonelle enheten markedsrettet virksomhet?

¹ European System of Integrated Economic Accounts (Eurostat, 2002, side 3)

Hjelpeforetak er eksempler på virksomheter som ikke er egne institusjonelle enheter. De institusjonelle enhetene tilsvare ellers grovt sett foretak. I visse tilfeller kan en skille ut såkalte kvasiforetak. Sektorgruppering er en gruppering av institusjonelle enheter etter institusjonelle sektorer.

Enheter som er offentlig kontrollert tilhører offentlig sektor. Enheter i offentlig sektor som ikke driver markedsrettet virksomhet tilhører offentlig forvaltning. Med til offentlig forvaltning regnes dessuten ideelle organisasjoner som er offentlig kontrollerte og som i hovedsak er offentlig finansiert.

De siste årene har det blitt laget flere forsøk på å utvikle mer presise begreper om hva en skal mene med "offentlig kontroll" og "markedsrettet virksomhet". Deler at dette er gjengitt under og i vedlegg. Selv om dette gir en viss støtte for vurderingene, må de konkrete vurderingene av sektortilhørighet baseres på skjønn og med praktiske muligheter i tankene. Arbeidsgruppen har diskutert en rekke grensetilfeller. En oppsummering av diskusjonene er gjengitt under.

3.4.2 Institusjonelle enheter i ER/BoF

Enhetene som diskuteres i denne rapporten er institusjonelle enheter siden det bare er institusjonelle enheter som kan sektorplasseres. I ESA95 står følgende om institusjonelle enheter:

Definisjon: En institusjonell enhet er et grunnleggende økonomisk beslutningscenter som er kjennetegnet av ensartet atferd og selvstendig beslutningsmyndighet i utøvelsen av sin hovedfunksjon. En hjemmehørende enhet anses å utgjøre en institusjonell enhet dersom den har selvstendig beslutningsmyndighet med hensyn til sin hovedfunksjon, og enten fører et fullstendig regnskap, eller ville ha vært i stand til å utarbeide et fullstendig regnskap både ut fra et økonomisk og et juridisk synspunkt dersom den ble pålagt å gjøre det.

For å kunne sies å ha selvstendig beslutningsmyndighet med hensyn til sin hovedfunksjon, må en enhet:

- *Rett til å eie varer eller eiendeler for egen regning; den vil derfor kunne overdra og få overdratt eiendomsretten til varer eller eiendeler i transaksjoner med andre institusjonelle enheter,*
- *Være i stand til å ta økonomiske beslutninger og drive med økonomiske aktiviteter som den selv har det direkte juridiske ansvaret for,*
- *Være i stand til å stifte gjeld på egne vegne, påta seg andre eller flere forpliktelser og inngå avtaler.*

(SSB, 1999, side 11):

De fleste juridiske enheter regnes som institusjonelle enheter. Alle juridiske enheter er registreringspliktige i ER, og er dermed en del av Bedrifts- og foretaksregisteret i SSB (BoF).

Etter ESA95 er virksomheter i offentlig forvaltning som fører fullstendig regnskap og driver markedsrettet virksomhet, jf. ESA95 §3.37 (SSB, 1999, side 60) egne institusjonelle enheter (kvasiforetak). Det betyr at det finnes institusjonelle enheter som ikke er juridiske enheter. Organisasjonsledd og kommunale foretak (KF) som er markedsprodusenter er kvasiforetak og dermed institusjonelle enheter. Disse tilhører kommunen eller staten som juridisk enhet. Det er nødvendig å undersøke spesielt om disse enhetene driver hjelpevirksomhet før de kan klassifiseres i offentlig forvaltning eller foretakssektoren.

Kommunale foretak og visse organisasjonsledd, som interkommunale samarbeidstiltak og statlige etater eller institusjoner, regnes som institusjonelle enheter selv om de ikke er markedsprodusenter. Øvrige organisasjonsledd, som f.eks. kommunale etater og regionale deler av statlige etater, skal ikke regnes som institusjonelle enheter, selv om de er registrert som egne enheter i ER/BoF.

3.4.3 Offentlige og private institusjonelle enheter

Arbeidsgruppen har vært spesielt opptatt av skillet mellom offentlig og privat sektor. Ifølge ESA95-manualen (Eurostat, 2002, side 11) avhenger sektorinndelingen av gråsonen mellom offentlig og privat sektor av følgende spørsmål:

1. Er den institusjonelle enheten finansiert og/eller kontrollert av offentlig sektor?
2. Driver den institusjonelle enheten markedsrettet virksomhet?

Offentlige institusjonelle enheter må hovedsakelig være eid med mer enn 50 prosent av det offentlige. Noen privateide eller selveiende institusjonelle enheter, nonprofittorganisasjoner, kan være offentlige institusjonelle enheter hvis de er finansiert av det offentlige og er underlagt offentlig kontroll. I ESA95-manualen (Eurostat, 2002, side 12) betyr offentlig kontroll at stat og/eller kommune kan styre enhetens overordnede drift, for eksempel ved å oppnevne styre og ledelse i organisasjonen. Staten og/eller kommunene må ha kontroll utover det som gjelder for alle liknende enheter, f.eks. kontroll med aktivitetsnivået. Staten og/eller kommunen kan dessuten ha foretatt betydelige investeringer eller låneopptak i virksomheten. Stat og/eller kommunen bør også kunne bestemme om enheten skal produsere i hele tatt. I tillegg til den offentlige kontrollen må det offentlige finansiere nesten all virksomheten i en nonprofittorganisasjon for at den skal kunne inngå i forvaltningen.

Enheter som er ikke-markedsprodusenter tilbyr sine varer eller tjenester gratis eller til priser som ikke er økonomisk signifikante. Hvis prisene ikke er økonomisk signifikante ligger de godt under det som må regnes som likevektsprisen i markedet. Salg av varer og tjenester til priser som dekker mer enn halvparten av enhetens kostnader, er tilstrekkelig til å plassere en institusjonell enhet i en markedsrettet sektor. I tillegg må varen eller tjenesten selges til en pris som ikke har særlig betydning for markedstilpasningen. Offentlig stykkprisfinansiering blir gjerne brukt til å stimulere eller regulere produksjonen av og etterspørselen etter en vare eller tjeneste. Institusjonelle enheter som hovedsakelig finansieres på denne måten driver derfor markedsrettet produksjon. Idrettslag og antennelag kan være eksempler på virksomheter som ikke er markedsrettet, siden prisnivået (på medlemskap/kontingent) kun gjenspeiler de involverte husholdningenes egen betalingsvilje, og ikke markedet for øvrig.

3.4.4 Sektorgrupperinger

Det legges føringer fra internasjonal side (EU og FN) på hvilke sektorer som finnes, og som nasjonalregnskapet skal deles inn etter. Følgende fire sektorer går igjen i de internasjonale retningslinjene:

- Offentlig forvaltningssektor
- Husholdningssektor
- Sektor for finansielle foretak
- Sektor for ikke-finansielle foretak

Arbeidsgruppen har forholdt seg til en ytterligere inndeling av sektorene (undersektorer) for å tydeliggjøre sektorplasseringen av enheter i gråsonen mellom offentlig og privat sektor. Som listen nedenfor viser, kan det for eksempel finnes nonprofittorganisasjoner i alle sektorene. Typisk for disse enhetene er at de varierer sterkt med hensyn til graden av kontroll av offentlig sektor og i hvilken grad de driver markedsrettet aktivitet.

- Offentlig forvaltning eks. nonprofittorganisasjoner
- Nonprofittorganisasjoner som er en del av offentlig forvaltning
- Nonprofittorganisasjoner som er ikke-markedsprodusenter (ideelle organisasjoner)
- Offentlig eide foretak (ikke-finansielle/finansielle) eks. nonprofittorganisasjoner
- Offentlig forretningsdrift
- Privateide foretak (ikke-finansielle/finansielle) eks. nonprofittorganisasjoner
- Nonprofittorganisasjoner som er markedsprodusenter

ESA95-manualen (Eurostat, 2002) har ikke en egen institusjonell sektor som heter offentlig sektor, men offentlig sektor omfatter offentlig forvaltning, offentlig forretningsdrift, offentlig eide foretak (finansielle og ikke-finansielle) og nonprofittorganisasjoner som er en del av offentlig forvaltning (SNA 93 og GFSM2001²). Foretakssektoren består av alle markedsrettede institusjonelle enheter, offentlig og private, finansielle og ikke-finansielle, samt nonprofittorganisasjoner som driver markedsrettet virksomhet. Nedenfor redegjøres det for de undersektorene som arbeidsgruppen har forholdt seg til.

² IMF's manual: Government Finance Statistics Manual 2001

Offentlig forvaltning omfatter statsforvaltningen, fylkeskommunene og kommunene og er ikke-markedsrettet. Forvaltningen er finansiert ved hjelp av inntekter fra skatt og avgift, og er gjerne til for å produsere kollektive goder og omfordele landets ressurser mellom forskjellige deler av samfunnet. Offentlig forvaltning omfatter også institusjonelle enheter som er eid og finansiert av kommune eller stat, og som utfører forvaltningsoppgaver, bl.a. en del IKS.

Nonprofitorganisasjoner som er en del av offentlig forvaltning produserer ikke-markedsrettede varer eller tjenester for det offentlige. Nonprofitorganisasjoner har ikke rett til å betale ut profitten til sine eiere. Nonprofitorganisasjoner som er en del av offentlig forvaltning, er kontrollert og finansiert av offentlig forvaltning slik føringene fra ESA tilsier. Arbeidsgruppen har diskutert forekomsten av slike organisasjoner. Arbeidsgruppen mener at kirkelige enheter (KIRK) skal beholde dagens sektorplassering i kommuneforvaltningen, selv om de egentlig tilhører nonprofitorganisasjoner som er en del av offentlig forvaltning.

Nonprofitorganisasjoner som er ikke-markedsprodusenter og ikke en del av offentlig forvaltning
Denne undersektoren består av husholdninger som har gått sammen om å produsere varer eller tjenester som ikke er en del av et marked. Idrettslag, hjelpeorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner er eksempler på institusjonelle enheter som skal plasseres i denne sektoren. Disse institusjonelle enhetene kalles gjerne ideelle organisasjoner og har først og fremst inntekter "fra frivillige bidrag i kontanter eller naturalia fra husholdninger i deres egenskap av konsumenter, fra utbetalinger fra offentlig forvaltning og fra formuesinntekt" (SSB, 1999, side 43). Disse er ikke finansiert eller kontrollert av forvaltningen slik finansiering og kontroll er beskrevet i ESA95-manualen (Eurostat, 2002).

Offentlig eide foretak er markedsprodusenter av finansielle eller ikke-finansielle varer og tjenester. Enheter som etter loven har rett til å fordele sin egen profitt til selskapets eiere bør hovedsakelig plasseres i gruppen av undersektorer som utgjør foretakssektoren, og må defineres som et offentlig eid foretak hvis staten og/eller kommunen eier mer enn 50 prosent av enheten. Aksjeselskap (AS og ASA) har for eksempel rett til å fordele profitten (utbyttet) til eierne etter aksjeloven, og må hovedsakelig anses som markedsrettet. Offentlig eide foretak er aktører som må tilpasse seg signifikante priser i produktmarked, faktormarked og kapitalmarked. Sektorplasseringen av et offentlig eid foretak er ikke avhengig av selskapets intensjoner om ikke-markedsrettet virksomhet, men opsjonen til å fordele profitten blant eierne. Det finnes offentlig eide foretak som produserer finansielle varer eller tjenester. Offentlig eide foretak som produserer finansielle varer eller tjenester skal sektorplasseres etter samme kriterier som andre foretak. Norges Bank og Statens Nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) er for eksempel offentlig eide foretak.

Offentlig forretningsdrift omfatter en del institusjonelle enheter som hører til foretakssektoren selv om de juridisk sett tilhører enheter i statlig eller kommunal forvaltning. Det kan gjelde enkelte organisasjonsledd og kommunale foretak (KF)/fylkeskommunale foretak (FKF). Forvaltningsbedrifter i staten (ORGL) kan være en del av statens forretningsdrift.

Privateide foretak er markedsrettede produsenter av finansielle eller ikke-finansielle varer og tjenester, og må tilpasse seg signifikante priser i produktmarked, faktormarked og kapitalmarked. Som for offentlig eide foretak bør enheter som etter loven har rett til å fordele sin egen profitt til selskapets eiere, hovedsaklig plasseres i gruppen av undersektorer som utgjør foretakssektoren. For privateide foretak er de offentlige eierinteressene lavere enn 50 prosent. Aksjeselskap (AS og ASA) har for eksempel rett til å fordele profitten (utbyttet) til eierne etter aksjeloven, og må således være markedsrettet. Sektorplasseringen av et privateid foretak er ikke avhengig av selskapets intensjoner om ikke-markedsrettet virksomhet, men opsjonen til å fordele profitten blant eierne.

Nonprofitorganisasjoner som er markedsprodusenter er institusjonelle enheter som produserer sine varer eller tjenester til priser som er tilpasset markedet. Fremfor alt finnes det et marked for varene og tjenestene som blir produsert av institusjonelle enheter i denne sektoren. Her inngår for eksempel arbeidsgiverorganisasjoner m.m.

Det kan tenkes at nonprofitorganisasjoner som er markedsrettede er underlagt offentlig kontroll (jf. diskusjonen av Kommunal Landspensjonskasse senere). I dette tilfellet grupperes de sammen med offentlig eide foretak.

3.4.5 Organisasjonsform og institusjonell sektor

Arbeidsgruppen foreslår at enheter med organisasjonsform AS og ASA som hovedregel skal plasseres i foretakssektoren. Det kan unntaksvis forekomme enheter med en av de nevnte organisasjonsformene som utfører forvaltningsoppgaver og er eid, finansiert og kontrollert av det offentlige, og som i så fall plasseres innenfor offentlig forvaltning.

Ansvarlige selskap (DA og ANS) som har deltakere fra foretakssektoren skal selv tilhøre denne, mens hvis de har deltakere fra husholdningssektoren skal de tilhøre husholdningssektoren. Slike enheter kan fortsatt i en overgangsfase forekomme med offentlige enheter som deltakere. De tilhører foretakssektoren som offentlig forretningsdrift (eid foretak).

Enheter med begrenset ansvar - lovmessig omtalt som unntak fra aksjeloven (BA) som er markedsorienterte, særlig samvirkelag, skal tilhøre foretakssektoren, mens andelslag uten økonomisk formål regnes som ideelle organisasjoner. Interkommunale selskap kan fortsatt (i en overgangsfase) være registrert som BA. Disse vil normalt tilhøre foretakssektoren som offentlig eid foretak. Det er grunn til å tro at en del BA-enheter er feilkodet, og arbeidsgruppen foreslår at disse gjennomgås.

Enkeltpersonforetak (ENK) skal plasseres i husholdningssektoren. Enheter med organisasjonsform STAT³ skal plasseres i statsforvaltningen. Helseforetakene har organisasjonsformen SÆR og sektorplasseres også i statsforvaltningen. Organisasjonsformen FYLK er forbeholdt fylkeskommunen, og KOMM tilhører kommuneforvaltningen. Kirkelige enheter (KIRK) sektorplasseres også i kommuneforvaltningen. Statsforetak (SF) skal plasseres i sektoren for offentlig eide foretak. Det kan forekomme SF som utfører forvaltningsoppgaver, og som i så fall plasseres innenfor offentlig forvaltning.

Interkommunale selskaper (IKS), organisasjonsledd (ORGL) og (fylkes)kommunale foretak (KF/FKF) kan havne i forvaltningen og i foretakssektoren, avhengig av om enheten er markedsprodusent. Stiftelser (STI) og foreninger/lag/innretninger (FLI) kan plasseres i husholdningssektoren, foretakssektoren eller forvaltningen. Arbeidsgruppen har ikke funnet eksempler på FLI eller STI som skal plasseres i forvaltningen.

3.4.6 Næring og institusjonell sektor

Arbeidsgruppen legger til grunn at det skal være en klar sammenheng mellom næring 75, som er "offentlig administrasjon, forsvar, trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning" og undersektorene som utgjør offentlig forvaltning. Arbeidsgruppen mener at 75-næringen skal omfatte enheter som er i offentlig forvaltning. De eksemplene vi har sett på enheter i næring 75.240 og 75.250 med andre sektorkoder enn offentlig forvaltning, er uten unntak enheter som er feilkodet på næring. Eventuelle private brannvesen (bedriftsinterne) må normalt anses som hjelpevirksomhet og skal derfor næringskodes etter foretakets virksomhet. Arbeidsgruppen mener at omfanget av enheter som burde hatt en annen næring enn 75 ikke er så stort.

For næring 75.140 foreslår arbeidsgruppen en gjennomgang. Regelverket som er beskrevet ovenfor tilsier at offentlig forretningsdrift ikke kan være kodet med næring 75.140.

3.5 Institusjonelle sektorkoder

Offentlig forvaltning

110 - Statsforvaltningen

510 - Fylkeskommunen

550 - Kommunen

Sektorkodene over omfatter departementene, fylkeskommunene og kommunene. De omfatter også de underliggende kvasiforetak som bedriver forvaltningsoppgaver.

---

³ Med unntak av Norges Bank som tilhører sektoren for finansielle foretak.

Finansielle foretak

150, 190, 210, 217,
250, 310, 317, 370,
377, 380, 387, 390,
391, 410, 417, 470,
477, 490, 497

Sektorkodene omfatter institusjonelle enheter som produserer finansielle tjenester. Sektorkodene 150 og 190 er forbeholdt offentlig eide foretak, og henholdsvis Norges Bank og statlige låneinstitutter.

Ikke-finansielle foretak

610 - Statens forretningsdrift
630 - Statlig eide foretak
635 - Statsforetak
660 - Kommunal forretningsdrift
680 - Selvstendige kommuneforetak
710 - Private foretak med begrenset ansvar
717 - Private foretak med begrenset ansvar, utenlandskeid
740 - Private, ikke-forretningsmessige produsentorienterte institusjoner

Husholdningene

760 - Personlige foretak
790 - Personlig næringsdrivende
810 - Lønnstakere, pensjonister, trygdede, studenter o.a.
890 - Ufordelt sektor

Ideelle organisasjoner

770 - Private, ikke-forretningsmessige konsumentorienterte institusjoner

3.5.1 Mulig opprydding i sektorplassering

Gjennomgangen foran viser at enheter med utvalgte sektorkoder bør gjennomgås som oppfølging av arbeidsgruppens forslag.

Det kan finnes enheter som er kodet som offentlig forvaltning, men som driver offentlig forretningsdrift. Dette gjelder i så fall organisasjonsledd og (fylkes)kommunale foretak. Alle enheter som er kodet med sektorkode 110 og med sektorkode 510/550 bør derfor gjennomgås for å avdekke eventuell offentlig forretningsdrift.

Det finnes offentlig eide foretak innenfor de fleste finansielle sektorkodene, og disse er i dag markert med et seksjonsspesifikt kjennemerke for S250, undersektorkoden i Diverse-fanen i Foretaksbildet i BoF. Undersektorkodene bør gjennomgås og det bør brukes samme siffer for alle finanssektorene som angir de som er offentlig eid. For sektor 490, finansielle hjelpeforetak, er ikke alle foretakene gjennomgått, slik at det fremdeles finnes offentlig eide foretak som er uten undersektorkode. Arbeidsgruppen foreslår dessuten en gjennomgang av nonprofitorganisasjoner, for å skille mellom ideelle organisasjoner og foretak. Disse enhetene er hovedsakelig plassert i sektorkodene 740 og 770, mens andelslag uten økonomisk formål (BA) kan være feilkodet i sektor 710.

Det vises til at en annen arbeidsgruppe foreslår å utvide sektorkodene til å skille mellom kommunal og fylkeskommunal forretningsdrift, og selvstendige kommuneforetak og selvstendige fylkeskommunale foretak. Det vil i så fall innebære en gjennomgang av sektorkodene 660 og 680.

Bruken av undersektorkode er en lite hensiktsmessig måte å avgrense ”offentlig sektor”.

Undersektorkoden er ikke direkte søkbar i BoF, og arbeidsgruppen anbefaler at det vurderes mer hensiktsmessige måter å registrere disse tilleggsopplysningene på, enten ved egne sektorkoder eller ved at et revidert og kvalitetssikret kjennemerke tas inn som felles kjennemerke i BoF.

3.6 Kartlegging av virksomhet i gråsonen mellom institusjonelle sektorer

I de to foregående avsnittene har arbeidsgruppen presentert premissene for institusjonell sektorgruppering. I dette avsnittet presenteres noen betraktninger som arbeidsgruppen har gjort om institusjonelle enheter i gråsonen mellom sektorene. Det kan kreves en gjennomgang av de virksomhetene som er listet opp nedenfor, fordi enhetene kan være plassert i ymse sektorer per dags dato.

3.6.1 Barnehager

Privateide barnehager er ikke underlagt offentlig finansiering og kontroll av en slik form og grad at de skal plasseres i offentlig forvaltning. Den offentlige støtten til private barnehager behandles i nasjonalregnskapet som offentlig konsum. Ut fra dette bør de private barnehagene klassifiseres i foretakssektoren, også de som er nonprofitorganisasjoner. Den store grad av likhet i finansieringsordningene mellom disse barnehagene og friskolene kan likevel tyde på at disse enhetene burde hatt lik sektorplassering. Siden de økonomiske rammebetingelsene for barnehagedrift er under omlegging bør den endelige konklusjon om plasseringen av nonprofitt barnehagene utstå til senere.

3.6.2 Skoler

De fleste privateide grunnskoler og videregående skoler er omfattet av Friskoleloven. For friskolene kan det offentlige utpeke representanter som har møte- og talerett på styremøtene, men som ikke har styrerettigheter utover dette. Arbeidsgruppen mener at private skoler i Norge ikke er under offentlig kontroll, og derfor ikke kan plasseres i offentlig forvaltning. Friskolene er nonprofitorganisasjoner. Den offentlige støtten til friskoler behøver ifølge ESA95 ikke regnes som betaling for leverte tjenester knyttet til produksjonsvolum, selv om betalingsordningen er eksplisitt knyttet til produksjonsvolum, altså antall elever, dersom betalingen faktisk er et resultat av forhandlinger med offentlig forvaltning. Dermed bør friskolene klassifiseres som ideelle organisasjoner. Den offentlige støtten til friskoler blir da ikke regnet som offentlig konsum, men som overføringer til ideelle organisasjoner. Andre private skoler som ikke omfattes av friskoleloven oppfattes som markedsrettede enheter i foretakssektoren.

3.6.3 Folkehøyskoler

Privateide folkehøyskoler mottar en stor del av inntektene fra offentlig finansiering. Likevel vil vi si at de ikke er underlagt offentlig kontroll, og derfor hører de ikke til sektoren offentlig forvaltning. Folkehøyskoler som er nonprofittorganisasjoner er et grensetilfelle mellom ideelle organisasjoner og markedsrettede foretak. En regner med at de i hovedsak bør regnes som ideelle organisasjoner siden de offentlige tilskuddene i samme grad som for friskolene er innrettet mot kostnadsdekking for driften.

3.6.4 Høyere utdanningsinstitusjoner

Privateide høyskoler mottar en stor del av inntektene fra offentlig finansiering. Studietilbudet antas dessuten å være regulert gjennom statlig utdanningspolitikk. Likevel må vi si at de private høyskolene ikke er underlagt offentlig kontroll, slik at disse skolene ikke kan plasseres i offentlig forvaltning. Høyskoler som er nonprofittorganisasjoner er et grensetilfelle mellom ideelle organisasjoner og foretakssektoren. Arbeidsgruppen regner med at disse institusjonene kan sies å være markedsrettede og dermed grupperes til foretakssektoren. Offentlig støtte bør regnes som kjøp av tjenester som sammen med betaling fra elevene klart utgjør over 50 prosent av produksjonskostnadene.

3.6.5 Helseinstitusjoner

Private helseinstitusjoner som er organisert som aksjeselskap, sektorplasseres i foretakssektoren og enkeltpersonforetak i husholdningssektoren. Helseinstitusjoner som er drevet av selskap med ubegrenset ansvar, stiftelser og lag/foreninger/innretninger er nonprofitorganisasjoner.

Helseinstitusjoner er ikke-markedsrettet hvis de finansieres hovedsakelig ved gaver, bidrag eller offentlig støtte gjennom rammebevilgninger, underskuddsdekning o.l. Helseinstitusjoner som finansieres ved egenandeler eller reell stykkprisfinansiering fra det offentlige, havner i foretakssektoren. Etter innspill fra S330 (se vedlegg) innser arbeidsgruppen at det er vanskelig å skille mellom disse enhetene. Derfor foreslår vi å benytte tilknytningen til de offentlige helseplanene fordi det antas at denne tilknytningen er korrelert med finansieringen. Private enheter som er integrert i de offentlige helseplanene foreslås derfor gruppert som ideelle organisasjoner, og enheter som ikke er integrert i disse planene plasseres i foretakssektoren.

3.6.6 Offentlig eiendomsdrift

Offentlig eiendomsdrift omfatter flere ulike typer virksomhet, og de ulike virksomhetene kan tilfalle ulike sektorer. De ulike virksomhetene kan være organisert i en eller flere institusjonelle enheter.

- Forvaltning av eiendom til eget bruk
- Utleie av eiendom til andre.
- Utleie av boliger til egne ansatte eller sosialboliger o.a.
- Entreprenørvirksomhet

Det offentliges forvaltning av sin egen eiendom til egne virksomheter plasseres i forvaltningssektoren. Dersom en enhet er opprettet for å forvalte sin eiers eiendom til bruk for eierens egen virksomhet, er det rimelig å anta at enheten er et hjelpeforetak som plasseres i samme sektor som enheten som kontrollerer hjelpeforetaket.

Offentlig utleie av egen eiendom til andre vil være markedsrettet virksomhet. I mange tilfeller leier det offentlige ut deler av eiendomsmassen til eget formål, og deler av eiendomsmassen til private aktører. Da bør man hovedsakelig avveie graden av utleie til hver sektor. Dersom utleie til andre kun utgjør en mindre andel av foretakets virksomhet, som f.eks. en frisør som leier lokale i et sykehjem, vil foretaket tilfalle forvaltningen. Det samme vil gjelde dersom en slik leietaker selv tilhører en annen del av forvaltningen, f.eks. en statlig etat som leier kontorer i et rådhus. Andre kombinasjoner der utleieandelen til private leietakere er vesentlig, hører til foretakssektoren.

Utleie av egen eiendom til egne ansatte er markedsvirksomhet, men vil ikke alltid være skilt ut som egen institusjonell enhet. Når dette oppfattes som biproduksjon, vil virksomheten tilhøre samme institusjonelle sektor som enheten den er en del av. Utleie til husholdningene er markedsproduksjon når det foregår i en egen institusjonell enhet. Utleie av kommunale boliger til sosialklienter er en del av kommunens sosialtilbud. Likevel skal også denne typen utleie tilhøre foretakssektoren. Dette innebærer at kommunale boligstiftelser skal kodes i sektor 680, som offentlig eide foretak.

Entreprenørvirksomhet, som utføres i regi av offentlige eiendomsselskap, er markedsrettet aktivitet og skal tilhøre foretakssektoren.

3.6.7 Offentlige tjenestepensjonsordninger

Offentlige tjenestepensjonsordninger skal ivareta pensjonsrettighetene til arbeidstakere i staten, fylkeskommunene, kommunene og enkelte institusjonelle enheter i foretakssektoren som er offentlige eid. Offentlige tjenestepensjonsordninger kan være både fonderte og ufonderte. Statens pensjonskasse er eksempel på en ufondert pensjonsordning. Ufonderte pensjonsordninger er ikke egne juridiske enheter med eget regnskap, men inngår som en integrert del av den enheten som har forpliktelsen overfor arbeidstakerne, i det nevnte eksemplet som en integrert del av statlig forvaltning.

Offentlige tjenestepensjonsordninger, som er fonderte er organisert i livsforsikringsselskap eller i pensjonskasser. Offentlige tjenestepensjonsordninger i livsforsikringsselskap kan være knyttet til KLP, Oslo pensjonsforsikring AS eller private livsforsikringsselskap. Både KLP og Oslo Pensjonsforsikring AS er innrettet på kommunale pensjonsordninger. Fonderte forsikringsordninger tilhører sektoren finansielle foretak.

Omtrent 90 prosent av kommunene har forsikret sine arbeidstakere i KLP, mens resten har egne pensjonskasser eller avtaler med andre livsforsikringsselskap. KLP er et livsforsikringsselskap som er gjensidig eid av medlemskommunene, hvor medlemskommunene har foretatt innskudd av egenkapital og finansierer underskudd. Oslo Pensjonsforsikring AS er et aksjeselskap eid av Oslo kommune og hvor kommunen finansierer underskudd. De tilbyr livsforsikringer kun til Oslo kommune og tilknyttede foretak og institusjoner.

Pensjonskasser knyttet til offentlige tjenestepensjonsordninger er fylkeskommunale/kommunale pensjonskasser og -fond, samt offentlig eide foretaks pensjonskasser. De er finansiert av arbeidsgiver, eventuelt med bidrag i form av egenandel fra arbeidstaker. Pensjonskassene er organisert som stiftelser,

og det er kommunen (eller det offentlig eide foretaket) som har betalt inn grunninnskuddet i stiftelsen på vegne av seg selv og arbeidstakerorganisasjonene, og som også er ansvarlige for å dekke inn underskudd.

Livsforsikringsselskapene er regulert i forsikringsvirksomhetsloven og anses som finansinstitusjon. Pensjonskassene er egne institusjonelle enheter som driver med finansiell aktivitet. Mange av bestemmelsene i forsikringsloven gjelder også for pensjonskassene. Dette innebærer at pensjonskassene og livsforsikringsselskapene tilhører finansielle foretak. Det kan stilles spørsmål ved om KLP, kommunale pensjonskasser samt offentlig eide foretaks pensjonskasser skal plasseres under offentlige finansielle foretak, dvs. om de tilhører offentlig sektor, eller om de tilhører private finansielle foretak.

Offentlig sektor er involvert i fastsettelse av rammebetingelsene, det vil si pensjonsvilkårene, fordi disse fastsettes i hovedtariffavtalen. Kommunen (eller det offentlig eide foretaket) bærer risikoen ved forvaltningen og fastsetter premier, og gjennom lønnsforhandlinger også ytelser. Det at kommunen (eller det offentlig eide foretaket) skyter inn grunninnskuddet og mesteparten av midlene taler for at disse pensjonsordningene i hovedsak er offentlig finansiert. Dette tyder på at pensjonsordningene er underlagt offentlig kontroll.

Basert på diskusjonen over må konklusjonen være at KLP, de kommunale/fylkeskommunale foretaks og statlige eide foretaks (offentlig eide foretaks) pensjonskassene skal tilhøre offentlig sektor.

4 Alternative offentlige grupperinger

4.1 Organisering

Thea Schjerven (S280) har ledet arbeidsgruppen, med Andreas Hedum (S410) som sekretær. Ellers inngikk Julie Kjelvik (S330), Paal Sand (S280), Kjell Lorentzen (S410), Paal Drevland (S210) og Kjell Hammer (S250). Julie Hass (S220) deltok på ett møte. Arbeidsgruppen har hatt 4 arbeidsmøter.

4.2 Oppgaven

Arbeidsgruppen har hatt en flerdelt oppgave. For det første har det vært behov for å skape en felles definisjon av "offentlig forvaltning" og "offentlig sektor". Det er nødvendig å definere disse begrepene, slik at de behandles likt innen SSB. Betydelige organisatoriske endringer av virksomheten i offentlig sektor skaper utfordringer for å holde orden på hvilke enheter som til enhver tid inngår i offentlig sektor. Arbeidsgruppen forutsetter at inndelingen av enheter i institusjonell sektor er avklart (under avklaring) - jf. arbeidet i "Arbeidsgruppen for offentlige sektorgrupperinger" ledet av S210. Det er institusjonell sektorkode som i første rekke avgrenser offentlig sektor per dags dato.

Den andre oppgaven kommer som en følge av økt konkurranseutsetting og tanken om at "pengene skal følge klienten". Vi må stille spørsmål ved behandlingen av enheter som faller utenfor definisjonen av offentlig sektor. Spesielt gjelder dette privateide enheter som utfører tradisjonelle offentlige oppgaver som det offentlige er ansvarlige for, og i stor grad er med på å finansiere. En av problemstillingene har derfor vært å betrakte enheter som institusjonelt ligger utenfor vår definisjon av offentlig sektor, som en del av "en utvidet offentlig sektor".

Den tredje oppgaven har vært å definere ett eller flere kjennemerker for enhetene som skal inngå i en eventuell "utvidet offentlig sektor".

Arbeidsgruppens oppgave:

- Definere offentlig sektor og redegjøre for grupperinger innen offentlig sektor ved hjelp av institusjonelle sektorkoder og organisasjonsformer i BoF. Foreslå endringer i klassifiseringene dersom dette er nødvendig. Redegjøre for hvordan offentlig sektor og ulike undergrupperinger kan hentes fram fra BoF.
- Definere en "utvidet offentlig sektor" hvor enheter i gråsonen mellom offentlig og privat sektor inngår.
- Utforme eventuelle kjennemerker for enhetene som tilfaller en "utvidet offentlig sektor". Redegjøre for de mest brukte grupperingene innen en "utvidet offentlig sektor", og hvordan disse kan hentes ut av registeret.

4.3 Arbeidsgruppens forslag

4.3.1 Inndelinger

Arbeidsgruppen foreslår for det første å innføre et synlig skille, først og fremst ved hjelp av sektorkoden mellom fylkeskommunal og kommunal næringsvirksomhet. På den måten mener arbeidsgruppen at det er mulig å skille vesentlige deler av offentlig sektor fra hverandre.

For det andre foreslår arbeidsgruppen å forenkle uttrekkene av offentlig sektor fra BoF ved hjelp av såkalte menystyrte uttrekk (forhåndsdefinerte uttrekk). Uttrekkene må inneholde ferdige standarder for de relevante delene av offentlig sektor.

Det bør være egne standarder for de ulike virksomhetene i offentlig sektor som:

- Offentlig forvaltning
- Offentlige ikke-finansielle foretak
- Offentlige finansielle foretak

Det bør også være ferdige standarder for de ulike forvaltningsnivåene som:

- Statlig sektor
- Statsforvaltningen
- Fylkeskommunal sektor
- Fylkeskommuneforvaltningen
- Kommunal sektor
- Kommuneforvaltningen

Arbeidsgruppen har diskutert gråsonen mellom offentlig og privat sektor. Denne gråsonen bør defineres som følger:

1. Enheten utfører en lovpålagt oppgave.
2. Enheten finansieres i hovedsak av det offentlige. Her bør det settes en grense for hvor høy offentlig finansiering som kreves for at en enhet skal inngå i en utvidet offentlig sektor. Arbeidsgruppen har foreløpig diskutert 75 prosent som en mulig grense.
3. Virksomheten inngår i offentlige planer.

Arbeidsgruppen foreslår et eget kjennemerke i BoF som tilkjenner enheter i gråsonen mellom offentlig og privat sektor ut fra de tre kriteriene.

4.3.2 Oppgavefordeling

Arbeidsgruppen vil foreslå følgende oppgavefordeling:

- S280 leder arbeidet med oppsplitting av kommunal og fylkeskommunal forretningsdrift. Aksjonærregisteret og deltakerinformasjonen i Enhetsregisteret er kilder som kan benyttes i dette arbeidet. Derfor vil S410 være involvert.
- S403 utformer menyer til uttrekk av alternative, offentlige grupperinger i løpet av 2005.
- S403 oppretter tre nye kjennemerker for bedrifter og ett nytt kjennemerke for foretak i BoF for kartlegging av gråsonen mellom offentlig og privat sektor.
- S330 påbegynner arbeidet med å merke gråsonen mellom offentlig og privat sektor for sine delpopulasjoner. Resten av fagseksjonene følger opp dette arbeidet for sine fagområder. S410 tar ansvar for bevisstgjøring og koordinering av dette arbeidet.

4.4 Offentlig sektor

4.4.1 Hva er offentlig sektor?

Spørsmålet stilles fra flere hold, både internt i SSB og fra eksterne hold. Det er derfor et stort behov for en klar definisjon av hva vi legger i begrepet offentlig sektor.

S410 har for eksempel mulighet til å levere ut grunndata for enheter i BoF. Kunder som vil kjøpe dette datamaterialet er ofte opptatt av ulike delpopulasjoner, også innenfor offentlig sektor. Faktisk er erfaringen at flere private bedrifter ønsker kjennskap til offentlig sektor.

For seksjoner som utarbeider økonomisk statistikk er det også viktig med en klar definisjon av hva som inngår i offentlig sektor, og hva de ulike delene av offentlig sektor består av. S280 jobber med offentlige finanser og utarbeider statistikk over kommunal og statlig sektor. Nasjonalregnskapet, S210, har behov for en entydig definisjon av offentlig forvaltning, og denne må sammenfalle med definisjonen hos de seksjonene som leverer tall til nasjonalregnskapet.

4.4.2 Hvordan skal man trekke ut offentlig sektor fra BoF?

Offentlig sektor beveger seg langs to ulike dimensjoner, nivå og virksomhet. I offentlig sektor finnes det tre nivåer, staten, fylkeskommunene og kommunene. Virksomheten i offentlig sektor kan deles i to, forvaltning og næringsvirksomhet.

Den som gjør et uttrekk av offentlig sektor fra BoF bør vurdere hvilket nivå og hvilken virksomhet som skal med.

4.4.3 Kjennemerker for offentlig sektor i BoF

Institusjonell sektorkode er det kjennemerket som fremfor noe avgrensner og inndeler offentlig sektor per i dag. Sektorkoden avgrensner offentlig og privat sektor på den ene siden, og offentlig forvaltning og offentlig næringsvirksomhet på den andre. Videre inndeler sektorkoden de ulike forvaltningsnivåene, med unntak av kommunal og fylkeskommunal næringsvirksomhet som ikke kan skilles. En kan også avgrense store deler av offentlig sektor ved hjelp av organisasjonsform. Per i dag kan vi lage 37 ulike kombinasjoner av institusjonell sektorkode og organisasjonsform som vil være gyldige⁴ for enheter innen offentlig sektor. Alle kombinasjonene er listet opp i vedlegget til dette notatet.

Tabell 1 - Institusjonelle sektorkoder innen offentlig sektor

	Stat	Fylkeskommune	Kommune
Offentlig forvaltning	110	510	550
Offentlig forretningsdrift	610	660 ⁱ	660 ⁱ
Offentlig eide foretak	630, 635	680 ⁱⁱ	680 ⁱⁱ
Offentlige finansielle foretak	150, 190 390/12 ⁱⁱⁱ , 410/12, 410/22, 470/12, 490/23	410/24	410/25, 410/23
i) 660 inneholder både kommunal og fylkeskommunal forretningsdrift ii) 680 omfatter både kommunalt og fylkeskommunalt eide foretak iii) 410/12 - sektorkode 410 og undersektorkode 12. For en fullstendig liste over undersektorkodene, se "Diverse-fanen" i foretaksbildet i BoF.			

Arbeidsgruppen mener at den institusjonelle sektorkoden kan brukes til å skille de vesentlige offentlige grupperingene fra hverandre. Skillet mellom kommunalt og fylkeskommunalt eierskap i "kommunal forretningsdrift, 660" og "selvstendige kommuneforetak, 680" er det eneste unntaket. Arbeidsgruppen foreslår å innføre et synlig skille mellom kommunal og fylkeskommunal næringsvirksomhet primært ved hjelp av sektorkoden. En slik utvidelse av sektorkoden vil føre til at man kan gjenkjenne alle vesentlige deler av offentlig sektor ved bruk av ett, og bare ett, kjennemerke som er tilgjengelig i BoF. Nye sektorkoder bør imidlertid ses i sammenheng med en større gjennomgang av standarden for sektorkoding, jf. den nystartede arbeidsgruppen under ledelse av S250. Vårt forslag til nye sektorkoder er:

Fylkeskommunal forretningsdrift, for eksempel sektorkode 666

Selvstendige fylkeskommunale foretak, for eksempel sektorkode 686

Arbeidsgruppen mener at det ikke er behov for nye kjennemerker for grupperinger innen offentlig sektor. De eksisterende kjennemerkene er tilstrekkelig til å gruppere offentlig sektor. Dette skyldes også at kvaliteten i sektorkodingen av enheter i offentlig sektor gjennomgås i forbindelse med arbeidet i Arbeidsgruppen for offentlige sektorgrupperinger, jf. problemstillingene som ble vedtatt i referansegruppen.

4.4.4 Menystyrte uttrekk av offentlig sektor i BoF

Istedenfor å innføre nye kjennemerker som avgrensner og deler inn offentlig sektor ytterligere, vil arbeidsgruppen foreslå at offentlig sektor omfattes av den menystyrte populasjonsforvaltningen som planlegges for 2005. Menystyrte uttrekk av offentlig sektor vil dekke behovene for avgrensning av offentlig sektor som er beskrevet ovenfor.

⁴ Enkelte kombinasjoner er imidlertid svært uvanlige

Menystyrte uttrekk, det vil si forhåndsdefinerte uttrekk, kan fungere på flere måter. Arbeidsgruppen foreslår at menyene utformes slik at brukerne kan plukke ut de kombinasjoner av institusjonell sektorkode og organisasjonsform som er ønskelig. Deretter skal man på en enkel måte kunne trekke ut forvaltningsnivåene med eller uten næringsvirksomhet.

De menystyrte uttrekkene må inneholde ferdige standarder der ulike inndelinger av offentlig sektor er ferdig definert. Standardene gjør at vi enkelt kan benytte oss av samme populasjoner som vi kan sette sammen etter eget ønske. Det bør være egne standarder for de ulike virksomhetene i offentlig sektor:

- Offentlig forvaltning
- Offentlige ikke-finansielle foretak
- Offentlige finansielle foretak

Det bør også være ferdige standarder for de ulike forvaltningsnivåene:

- Statlig sektor
- Statsforvaltningen
- Fylkeskommunal sektor
- Fylkeskommuneforvaltningen
- Kommunal sektor
- Kommuneforvaltningen

Dersom de foreslåtte sektorkodene ikke blir innført, må det innføres andre kjennemerker for at det skal være mulig å skille kommunal og fylkeskommunal næringsvirksomhet fra hverandre.

4.5 Utvidet offentlig sektor

4.5.1 Hvorfor en utvidet offentlig sektor?

Offentlig sektor er i stadig omstilling, og det brer om seg med konkurranseutsetting, offentlige kjøp av tjenester fra private og privatisering av offentlig virksomhet. Dette medfører at statistikken over offentlig forvaltning og offentlig sektor ikke nødvendigvis omfatter all offentlig virksomhet, eller det vi anser som tradisjonell offentlig virksomhet. Følgene for statistikk over offentlig sektor kan være:

1. Manglende oversikt over midler som avsettes til lovpålagte oppgaver
2. Manglende oversikt over tjenester som blir "borte" ved omorganisering, konkurranseutsetting mv.
3. Uforklarlige utslag i tidsserier på grunn av omorganisering som vanskeliggjør sammenligning av utviklingen i tjenester over tid
4. Forskjeller mellom (fylkes-)kommuner som skyldes ulik organisering av tjenestene

Det er behov for en kartlegging av (tradisjonell) offentlig virksomhet som eies og drives av private enheter. Vi betegner ofte denne virksomheten som gråsonen mellom offentlig og privat sektor.

4.5.2 Gråsonen mellom institusjonelle sektorer

For det første består gråsonen mellom offentlig og privat sektor av privateide bedrifter som utfører offentlige, lovpålagte oppgaver. For det andre antas det at bedriftene i gråsonen får en stor del av sine inntekter fra det offentlige. For det tredje kjennetegnes bedriftene av at de inngår i offentlige planer, dvs. planer som er vedtatt av offentlige myndigheter. Disse tre kjennetegnene er tilstrekkelige betingelser for å plassere en bedrift i gråsonen mellom offentlig og privat sektor, og for at en bedrift skal plasseres i gråsonen bør den inneha minst ett av disse tre kjennetegnene som nødvendig betingelse.

4.5.3 Kriterier for å inngå i utvidet offentlig sektor

Minimum ett av følgende kriterier må være oppfylt for at en enhet skal inngå i en utvidet offentlig sektor:

1. Enheten utfører en lovpålagt oppgave.
2. Enheten finansieres i hovedsak av det offentlige. Her bør det settes en grense for hvor høy offentlig finansiering som kreves for at en enhet skal inngå i en utvidet offentlig sektor. Arbeidsgruppen har foreløpig diskutert 75 % som en mulig grense.
3. Virksomheten inngår i offentlige planer.

4.6 Merking av gråsonen

4.6.1 Utforming av kjennemerke for gråsonen

Arbeidsgruppen foreslår at bedrifter i gråsonen mellom offentlig og privat sektor merkes med inntil tre kjennemerker. Et kjennemerke for hvert av de tre kriteriene for å inngå i utvidet offentlig sektor.

Arbeidsgruppen foreslår også at foretakene merkes hvis en underliggende bedrift har et eller flere av de tre nye kjennemerkene. Foretak bør automatisk bli merket dersom en underliggende bedrift blir merket. Foretaket markeres på grunn av nærheten til offentlig sektor, og fordi enkelte seksjoner jobber på foretaksnivå og ikke bedriftsnivå. Disse kan også ha behov for å kjenne til nærheten til offentlig sektor.

Figur 4.6-1 - Illustrasjon av kjennemerket for bedrift

Figur 4.6-2 - Illustrasjon av kjennemerke for foretak

Nr	Orgform	Navn	Karakteristikk	Komm	Stk	Nace1	Ant ans	Oms	Sys

4.6.2 Ansvar for merking og oppdatering av merking av enheter i gråsonen

Arbeidsgruppen mener det er naturlig at den enkelte fagseksjon får ansvaret for å merke bedrifter innen sitt tematiske ansvarsområde. Ansvaret for oppdatering av disse kjennemerkene bør følge ansvarsfordelingen av næringsstandard, men det må avklares hvor ofte kjennemerkene skal oppdateres. Det må videre avklares hvem som skal ha ansvar for merking av enheter som faller utenom en bestemt seksjons arbeidsområde, eller om disse overhode skal merkes.

S330 har undersøkt omfanget av den foreslåtte merkingen og ønsker nærmere avklaringer om ansvarsforholdene. Hovedutfordringen er merking av enheter som ikke inngår i de populasjoner som seksjonens arbeidsområder dekker. Seksjonen stiller seg positiv til den foreslåtte merkingen og mener seksjonen vil dra nytte av informasjonen som vil ligge i merkingen. Utover de bedrifter som seksjonens statistikkarbeid dekker må det vurderes hvorvidt en årlig merking av øvrige enheter vil være ønskelig for SSBs generelle behov, og det må tas stilling til hvem som skal utføre merkingen og avsettes ressurser.

Eksempel fra arbeidsområdet Kommunehelsetjenesten og pleie og omsorg:

Tjenestene omfatter gitte NACE-koder hvorav vel 8 000 private bedrifter vil være aktuelle for merking iht. arbeidsgruppens forslag. For flesteparten av bedriftene mangler seksjonen informasjon for å kunne utføre merkingen. Ved å innlemme nye spørsmål i neste års skjema kan ny informasjon innhentes som vil gjøre det mulig å merke 160 bedrifter. Som nevnt vil seksjonen ha interesse av dette, men det må tas stilling til behovet for merking av de resterende 7 840 bedriftene (se notatet "*Kommunehelsetjenesten og pleie og omsorg*" som er vedlagt).

5 Inndeling av (fylkes)kommunal sektor

5.1 Organisering

Følgende representanter inngikk i gruppen: Tonje Køber fra S260, Thea Kristine Schjerven fra S280, Marit Wahlgren fra S330, Hossein Moafi fra S360, Anders Haglund (leder) og Andreas Hedum (sekretær) fra S410.

Arbeidsgruppen hadde fire møter.

5.2 Oppgaven

Arbeidsgruppen ble nedsatt for å utrede punkt 3 blant de problemstillinger som krever større utredninger i notatet fra Arbeidsgruppen for offentlig sektor m.m. fra 23. februar 2004. Oppgaven er å gjennomgå inndelingsreglene i kommunal, fylkeskommunal og statlig sektor slik at de ulike behovene blir ivarettatt. Disse behovene kommer fra KOSTRA, fagseksjonene i SSB, enhetene selv, eksterne brukere av Enhetsregisteret, mv.

Det er et uttalt behov for samordning mellom funksjonsinndelingen i KOSTRA og bedriftsinndelingen i BoF, slik at utvalgte personellskjema i KOSTRA kan utgå.

Arbeidsgruppen besluttet i tillegg å behandle punktene 2 og 3, blant de problemstillinger som krever mindre utredning, siden disse er knyttet til inndelingsregler i kommunene. Punkt 2 gjelder regnskapsførende enheter og krav som skal settes for å være en enhet i BoF. Punkt 3 omfatter muligheten for å identifisere og tilrettelegge data i BoF om interkommunale enheter og deres eiere. KOSTRA har behov for å identifisere alle interkommunale organer på grunn av registerbasert personellrapportering og publisering av regnskapsdata for kommunene.

5.3 Arbeidsgruppens forslag

Arbeidsgruppens forslag er todelt. Først presenteres forslag til inndelingsregler i offentlig sektor, og deretter presenteres forslag om interkommunale sammenslutninger og regnskapsførende enheter i BoF.

5.3.1 Inndelingsregler i offentlig sektor

Organisasjonsledd

Organisasjonsledd ble en selvstendig enhet etter prosjektet om offentlig sektor i forkant av etableringen av ER. Prosjektet kom frem til at det var behov for ett eller flere nivåer mellom juridisk enhet og bedrift i offentlig sektor. Organisasjonsleddene skulle vise den organisatoriske strukturen i offentlig sektor slik at kommuner/fylkeskommuner/departement kjente igjen sin egen organisering i ER.

Utgangspunktet for å benytte organisasjonsledd i BoF har alltid vært å vise kommunenes faktiske organisering. Kommunene var stort sett organisert etter den såkalte "hovedutvalgsmodellen" med standard etatsinndeling. Unntak fra hovedutvalgsmodellen har derimot alltid eksistert, og har blitt vanligere. For kommuner uten standard etatsinndeling (flat struktur), er de faktiske organisatoriske inndelingene registrert i ER/BoF gjennom direkte knytning mellom bedrift og kommune.

Organisasjonsledd blir mindre vanlig som organisasjonsform etter hvert som avvik fra hovedutvalgsmodellen blir vanligere. I den forbindelse kan det argumenteres for at organisasjonsledd ikke er en hensiktsmessig enhet for statistikkinnsamling/produksjon. Kontakt med kommuner, fylkeskommuner og departement har derimot gitt inntrykk av at strukturen med juridisk enhet, organisasjonsledd og bedrift er innarbeidet og i aktiv bruk blant administrative systemer (økonomi og lønn) rundt om i Norge. Dessuten har det kommet tydelige signaler fra registereiere, blant annet AAD (Statens Sentrale Tjenestemannsregister) og Utdanningsdirektoratet (Nasjonalt Skoleregister), om at gjeldende registermodell bør videreføres.

- *Konklusjon*

Arbeidsgruppen foreslår at organisasjonsledd fortsetter å være bindeleddet mellom juridisk enhet og bedrift i offentlig sektor. Organisasjonsledd vil være eneste organisasjonsform for interkommunale samarbeid etter kommuneloven §27 (se avsnitt 3.2), og for kommunal næringsvirksomhet. Organisasjonsledd skal registreres bare der den faktiske kommunestrukturen tilsier det. Ved flat struktur registreres knytning mellom bedrift og kommune, noe som tydeliggjøres i forslaget til inndelingsregler.

Inndelingsregler i offentlig sektor

Bedriftsinndelingen i offentlig sektor skal ivareta flere behov:

- Likhet mellom inndelingen i offentlig og privat sektor
- Rapportering av ansatte til RTV
- Enhetene skal gjenkjenne sine egne arbeidsplasser
- Funksjonsinndelingen i KOSTRA, og mulig registerbasert personellrapportering
- Øvrige statistikkfaglige behov hos fagseksjonene i SSB

Arbeidsgruppens mål har vært å lage inndelingsregler som imøtekommer interessegruppene som er nevnt over. Utgangspunktet for arbeidet har vært det eksisterende regelverket for kommuner og fylkeskommuner. I arbeidet med inndelingsreglene har også S220 og S350 kommet med innspill.

- *Konklusjon*

Arbeidsgruppen har laget tre notater med forslag til regler for inndeling, ett for hvert forvaltningsnivå (kommunen, fylkeskommunen og staten ved helseforetakene).

I kommunesektoren er det regler for inndeling av administrasjon, helse og SFO som har vært under størst revisjon. I tillegg har den innledende veiledningen til bedriftsinndeling blitt revidert. Inndelingsreglene er gjort tydeligere og på enkelte områder mer utfyllende enn tidligere.

Inndelingsreglene i fylkeskommunal sektor er skilt ut fra reglene i kommunen. For helseforetakene gjenstår fortsatt noen prinsipielle spørsmål som behandles av en egen gruppe med representanter fra S330, S260 og S410. Forslag til inndelingsregler for helseforetakene vil derfor foreligge senere enn reglene for kommunene og fylkeskommunene.

I tillegg er det laget forslag til følgebrev om innføringen av de nye inndelingsreglene. Arbeidsgruppen ønsker å sende ut følgebrevene til enkelte kommuner i løpet av høsten 2004.

5.3.2 Behandling av interkommunale organer og regnskapsførende enheter

Interkommunale organer

Interkommunale sammenslutninger kan enten organiseres som et IKS, etter lov om interkommunale selskap, eller som et organisasjonsledd, etter kommuneloven §27.

Interkommunale sammenslutninger som organiseres etter loven om interkommunale selskap har gjennom ER, plikt til å oppgi eierkommuner med tilhørende eierandeler. Denne informasjonen er tilgjengelig for SSB gjennom BoF/ER på lik linje med informasjon om knytninger for andre selskapsformer.

De fleste interkommunale sammenslutningene etter kommuneloven §27 er registrert i ER og har organisasjonsform ORGL. Disse er knyttet til én av eierkommunene, som regel den kommunen der sammenslutningen er fysisk plassert. Foreløpig finnes det ikke tekniske løsninger for knytninger til eierkommuner på ORGL i BoF. Derfor kan man ikke finne eierkommunene til interkommunale samarbeid ved å søke i BoF.

Enkelte interkommunale sammenslutninger er såkalte særregnskapsenheter, og mangler registrering som egen enhet i BoF.

- *Konklusjon*

Interkommunale sammenslutninger etter kommuneloven §27 skal registreres som ORGL.

For å få en rask oversikt over alle interkommunale sammenslutninger, IKS og ORGL, lages et nytt kjennemerke i foretaksbildet i BoF som viser om en enhet er interkommunal. I tilknytning til foretaksbildet lages et knyttingsvindu der de involverte kommunene fremgår med prosentvist eierskap. S410 tar ansvar for utformingen av det nye kjennemerket.

I notatet om inndelingsregler fremgår det at interkommunale sammenslutninger skal registreres i tråd med det nye kjennemerket. I den daglige kontakten med kommunene skal også registreringen av disse interkommunale sammenslutningene presiseres. Alle de involverte seksjonene er ansvarlig for å hente inn denne informasjonen når det er aktuelt. Informasjon om IKS finnes i ER. Likevel gjennomgås de prosentvise eierandelene for feil og mangler, og rettes opp. Ansvar for denne gjennomgangen er delt mellom S410 og S280. S410 har ansvar for gjennomgangen og for å rette opp feil og mangler som dukker opp i den daglige kontakten med enhetene. S280 har ansvar for å undersøke tidligere innsamlet informasjon.

Sammenslutninger som er organisert etter kommuneloven §27 er SSBs ansvar. En oversikt over disse enhetene og eierkommunene skal utarbeides av S410 og S280. Ansvarsfordelingen mellom S410 og S280 er omtrent som for opprettingen av feil og mangler som er beskrevet ovenfor. Interkommunale sammenslutninger der eierinformasjon mangler må kontaktes. S410 og S280 fordeler dette likt.

Regnskapsførende enheter

Problemstillingen dreier seg om regnskapsførende enheter som pr. i dag ikke gjenfinnes verken som juridiske enheter, organisasjonsledd eller bedrifter i BoF, og som dermed mangler organisasjonsnummer.

- *Konklusjon*

De aller fleste særregnskapsenheter er interkommunale sammenslutninger og skal behandles i ovenstående punkt. Andre særregnskapsenheter kan registreres som organisasjonsledd slik det er beskrevet i de nye inndelingsreglene for kommuner.

5.4 Arbeidsdeling, tidsplan og ressursbehov

5.4.1 Tidsplan og arbeidsdeling

Arbeidsgruppen mener at de nye inndelingsreglene formelt gjøres gjeldende fra 1. oktober 2004.

Det er en sterk sammenheng mellom de nye inndelingsreglene og registerbasert personellrapportering i KOSTRA. For å få en tilfredsstillende kvalitet på denne innrapporteringen, kreves det at de nye inndelingsreglene følges og at det blir rapportert riktige ansatte på riktig bedrift.

S260 og S410 vil i fellesskap gå ut til alle kommuner og be dem registrere bedrifter og ansatte etter de reviderte inndelingsreglene. Kommunene vil bli kontaktet pr. brev, med vedlagte retningslinjer og nåværende registrering i ER, for deretter å følges opp pr. telefon.

Arbeidsgruppen foreslår at utsendingen til kommunene starter 1. oktober og at alle kommunene skal kontaktes innen utgangen av februar 2005. Utsendingen vil skje puljevis og vi ønsker å starte med de 80 kommunene med størst mangler mht. registerbasert personellrapportering i KOSTRA.

Arbeidsgruppen ser tre hovedmomenter ved kontakten med kommunene.

1. Utsending av brev og oppfølging pr. telefon
2. Utføring av nødvendige registerendringer i ER/BoF
3. Oppfølging mht. ansatterapportering på den bedriftsstruktur som er registrert

S410 vil være ansvarlig for delmoment 2, S260 ansvarlig for delmoment 3 og delmoment 1 vil deles mellom de to seksjonene. S260 vil være hovedansvarlig for utsendingen til de 80 "verstingkommunene", mens S410 gradvis vil fases inn og bli hovedansvarlig for de resterende 354 kommunene.

S260 og S410 vil være avhengig av et internt støtteapparat i SSB slik at detaljer innenfor ulike tematiske områder kan drøftes med de som er eksperter på området. Dette vil i hovedsak være S330, S360 og S280.

Når det gjelder merking av interkommunale sammenslutninger, er det nye kjennemerket og det tilhørende knyttingsvinduet allerede på plass i BoF, og vil kunne åpnes for alle saksbehandlere i begynnelsen av oktober 2004.

5.4.2 Ressursbruk

Ressursbruk for arbeidet med planlegging, utsending og oppfølging av utsendingen ser slik ut:

Seksjon	høsten 2004	2005	Sum årsverk
S260	1,2 årsverk	0,5 årsverk	1,7 årsverk
S410	0,5 årsverk	0,8 årsverk	1,3 årsverk
Sum	1,7 årsverk	1,3 årsverk	3,0 årsverk

Ressursbruken for registrering av interkommunale sammenslutninger vil være forholdsvis liten og tas derfor ikke med i rapporten.

S410s bidrag er innenfor satsningen på offentlig sektor og ressursene i 2005 er en del av de to årsverkene som frigis gjennom den nye arbeidsdelingen BR/SSB.

6 Referansegruppens behandling

Referansegruppen behandlet forslagene fra de tre arbeidsgruppene i møte 8. april 2005. Oppsummeringen fra dette møtet følger nedenfor.

Til stede: Thea Kristine Schjerven, Paal Sand, Tonje Köber, Per Ove Smogeli, Anna Rømo, Marit Wahlgren, Elisabetta Vassenden, Terje Risberg, Hossein Moafi, Knut Ø Sørensen, Kjell Lorentzen, Ann Lisbet Brathaug, Jan Furseth, Anders Haglund, Andreas Hedum (ref.)

Furseth ønsket velkommen til møtet i Referansegruppen for offentlig sektor. Referansegruppen var utvidet med representanter for arbeidsgruppene for offentlig sektor for å markere at det viktige arbeidet med rapportene var fullført. Målet med møtet var å godkjenne rapportene samt forslagene til løsninger og tiltak samt ansvarsdeling av det videre arbeidet. Deretter er prosessen at forslagene behandles av Styringsgruppen for populasjonsforvaltning for formell godkjenning.

Hedum presenterte forslagene til løsning av de konkrete problemstillingene. Disse problemstillingene hadde til dels blitt behandlet som en del av arbeidet i de tre arbeidsgruppene. Problemstillingene var av en slik art at de ikke krevde utredning, men avklaring. Referansegruppen sluttet seg til forslagene.

Haglund presenterte rapporten fra Arbeidsgruppen for inndeling av (fylkes)kommunal sektor. Rapporten var tidligere godkjent av Referansegruppen. Haglund presenterte derfor status for gjennomgangen av bedriftsinndelingen i kommunene, og nye retningslinjer for inndeling i helseforetakene. Referansegruppen ga sin tilslutning til det videre arbeidet. Brathaug ba om at det ikke var for strenge krav om oppretting av administrasjonsbedrifter i helseforetakene. Hun begrunnet dette med at administrasjonen i helseregionene allerede er plassert i egne enheter, nemlig RHF-ene. Smogeli ønsket at S420 ikke ble glemt i dette arbeidet da de fra og med 2004 har egen utsending for lønnsstatistikk basert på bedriftsinndelingen i BoF.

Sørensen presenterte rapporten fra Arbeidsgruppen for offentlige sektorgrupperinger. Det var i hovedsak enighet i arbeidsgruppa om alle de foreslåtte sakene. Det var imidlertid noe uenighet om reglene for hjelpevirksomhet, utarbeidet for privat sektor, også skal gjelde for de hjelpeaktiviteter innen offentlig sektor som er generelt plassert i næring 75.140.

Brathaug mente at Undervisningsbygg KF, som driver skolebygningene i Oslo kommune, bør plasseres i næring 80. NACE-standarden er derimot tydelig på at denne virksomheten skal plasseres i næring 75.14. Köber påpekte at det kan være mulig å bruke yrkesstandarden i Aa-registeret til å løse problemene med sektor- og næringsplassering. Arbeidsgruppen for hjelpeforetak fikk oppdraget med å utrede hvordan hjelpevirksomhet i offentlig sektor skal behandles.

Presentasjonen berørte også temaet finansielle foretak og sektorkoden for disse. Rømo foreslo å innføre ytterligere ett siffer i sektorkoden i BoF, i tillegg til de tre som fortsatt skal registreres i ER. Dette for å ivareta behovet for mer detaljert oppdeling innen kommunal/fylkeskommunal næringsvirksomhet uten å endre de kodene bankene bruker til sin rapportering.

Sektorplasseringen av privateide barnehager og friskoler førte til en del diskusjon i Referansegruppen. Moafi og Risberg ønsket en likebehandling av privateide barnehager og friskoler. Dette var det forståelse for i Referansegruppen. Brathaug mente imidlertid at statens barnehagepolitikk er under omlegging og derfor ikke kan sammenlignes direkte med politikken angående friskolene. Dermed kan det være hensiktsmessig å la de privateide barnehagene forbli i den sektoren de tilhører nå, slik at det er stabilitet i tallene. Det ble påpekt at museene ikke var behandlet i Arbeidsgruppens rapport.

Furseth oppsummerte arbeidet i følgende punkter:

- Arbeidsgruppe for institusjonell sektorgruppering ledet av Rømo vurderer forslaget om å innføre en sektorkode for BoF med ett ekstra siffer i tillegg til de tre som registreres i ER.
- Arbeidsgruppen for hjelpeforetak tar stilling til sektor- og næringsplassering av konkrete enheter innen offentlig eiendomsdrift.
- Sektorplasseringen av privateide barnehager, i Nasjonalregnskapet og i BoF, forblir uendret inntil videre av hensyn til stabiliteten i statistikkene.

Schjerven presenterte arbeidet fra den siste gruppen, arbeidsgruppen for alternative offentlige grupperinger.

Smogeli og Brathaug mente at de nye foreslåtte kjennemerkene måtte brukes med forsiktighet. Blant annet er det vanskelig å definere hva som omfattes av begrepet "offentlige planer". Det er derfor fornuftig slik arbeidsgruppen legger opp til å anvende disse kjennemerkene for helsesektoren i første omgang, som en pilotsektor.

Furseth sammenfattet møtet slik;

- Det er enighet om oppgavefordelingen mellom seksjonene i det videre arbeidet.
- To av rapportene er ferdige. Arbeidsgruppen for offentlige sektorgrupperinger trenger en avklaring på enkelte konkrete spørsmål med Arbeidsgruppen for hjelpeforetak.
- Rapportene samt oppsummeringen fra møtet samles og utgis i serien Notater.

På vegne av Referansegruppen fikk arbeidegruppene honnør for meget godt utført arbeid med gode rapporter, som er velskrevet og lettforståelige om temaer som er meget kompliserte.

7 Status for arbeidet med offentlig sektor

7.1 Sektorgrupperinger

Avklart:

De prinsipielle betraktningene for sektorgruppering i og rundt offentlig sektor er stort sett klare og beskrevet i avsnitt 3. Arbeidsgruppen for offentlige sektorgrupperinger foreslo også utarbeidelsen av en egen standard for sektorgrupperinger.

Gjenstår

Det gjenstår en endelig konklusjon rundt sektorplasseringen av privateide barnehager, som avventes i forhold til en omlegging av statens barnehagepolitikk, se avsnitt 6. Forslagene fra arbeidsgruppen krever en gjennomgang av populasjonene som er plassert i de aktuelle sektorgruppene, dvs. forvaltningen, ideelle organisasjoner og nonprofitorganisasjoner i foretakssektoren. Gjennomgangen av populasjonene må ta hensyn til næringsplasseringen, innen offentlig forvaltning, for NACE 75.14, og ellers for de andre næringsgruppene som er spesielle for offentlig sektor. I tillegg er det utviklet et regelverk for hjelpevirksomhet i privat sektor som, etter forslaget i 3.3, også skal anvendes for enheter som driver hjelpevirksomhet for offentlig virksomhet. Ansvaret for gjennomgang tilhører de seksjonene som er tematisk ansvarlig for enhetene.

Igangsett

Det er satt ned en egen arbeidsgruppe under ledelse av S250 som skal utarbeide standard for sektorgrupperinger. Her vil det også tas stilling til utvidelsen av den institusjonelle sektorkoden i forhold til skillet mellom kommunal og fylkeskommunal næringsvirksomhet, jf. forslagene i avsnitt 3.3. Det er noe usikkert når dette arbeidet ventes å være ferdig.

7.2 Alternative offentlige inndelinger

Avklart

Det hersker enighet rundt de prinsipielle betraktningene om alternative offentlige grupperinger, se avsnitt 4.

Gjenstår

Her gjenstår det å tilrettelegge for enkelte av forslagene i BoF. Det må tilrettelegges for en deling av kommunal og fylkeskommunal næringsvirksomhet. Det må også tilrettelegges for menystyrte uttrekk. Når det gjelder gråsonen mellom offentlig og privat sektor må de foreslåtte kjennemerkene gjøres tilgjengelige i BoF. Oppgavene med tilrettelegging med gjøres i samarbeid med IT-kreftene på A400.

Når det gjelder gjennomgang av populasjonene, må kommunal og fylkeskommunal næringsvirksomhet deles i to populasjoner. De menystyrte uttrekkene baserer seg på allerede eksisterende kjennemerker og trenger ingen gjennomgang. Gråsonen mellom offentlig og privat sektor gjennomgås for de næringene der det finnes gråsoner, og der det trengs slik merking. Sistnevnte gjennomgang må skje som et samarbeid mellom fagseksjonene og S410.

7.3 Bedriftsinndelingen i kommunene og helseforetakene

Avklart

Arbeidsgruppen for (fylkes)kommunale inndelinger utarbeidet forslag til retningslinjer for bedriftsinndelingen i kommunene, fylkeskommunene og staten (helseforetakene), se vedlegg. Arbeidsgruppens øvrige forslag omfatter merking og registrering av interkommunale enheter, samt

registrering av øvrige regnskapsenheter i BoF. Det er ingen kjente uenigheter rundt retningslinjene eller de øvrige forslagene fra denne gruppen.

I slutfasen

Med basis i retningslinjene startet S410 en gjennomgang av kommunene i samarbeid med S260. Per primo august 2005 har alle landets kommuner blitt tilsendt retningslinjene og nær 80 prosent er inndelt i tråd med disse. Målet er at gjennomgangen skal ha status som ferdig i løpet av høsten 2005.

Kommunegjennomgangen har, på grunn av en heterogen kommuneinndeling, ført til løpende revisjon av retningslinjene.

Igangsatt

Gjennomgang av staten v/helseforetakene ble påbegynt våren 2005 i samarbeid med S330 og S260. Vi regner med å være ferdig i løpet av høsten 2005.

Gjenstår

Gjennomgangen av bedriftsinndeling i fylkeskommunen påbegynnes høsten 2005, og er forhåpentligvis ferdig gjennomgått før 2006. Det antas at disse vil bli justert løpende i kontakten med henholdsvis kommunene, fylkeskommunene og helseforetakene.

Når det gjelder de øvrige forslagene fra arbeidsgruppen for inndeling er de tekniske attributtene for registrering og merking av interkommunale enheter på plass. Her gjenstår en gjennomgang av populasjonen, se avsnitt 5.3.2.

7.4 Andre problemstillinger knyttet til offentlig sektor

Tre av problemstillingene som krever mindre utredning, beskrevet i avsnitt 2.3, ble behandlet i arbeidsgruppene. I arbeidsgruppen for offentlige sektorgrupperinger ble det lagt frem forslag til sammenheng mellom næring 75 og forvaltningssektoren. I arbeidsgruppen for (fylkes)kommunale inndelinger ble det åpnet for registrering av interkommunale samarbeid (se avsnitt 2.3.3) og andre regnskapsførende enheter (avsnitt 2.3.2). Fra listen med problemstillinger som krever mindre utredning gjenstår tre punkter der status er beskrevet nedenfor.

7.4.1 Innlegging av rolleinformatjon på enheter i offentlig forvaltning

Rolleinformasjon knyttet til STAT, FYLK, KOMM og ORGL er SSBs ansvar i samspillet om Enhetsregisteret.

Avklart

S410 og S280 har hatt en dialog om hvilke eksterne institusjoner som kan ha behov av rolleinformatjon om offentlig sektor. På bakgrunn av denne dialogen ble det tatt initiativ til et møte mellom SSB, Kommunenes sentralforbund og Kommunal- og regionaldepartementet som de antatt mest interessante partene.

7.4.2 Organisasjonsnummer ved rapportering fra off. arbeidsgivere til andre registre

Avklart

Manglende/dårlig oppdatering av organisasjonsnummer (bedriftsnummer) i registrene som brukes som grunnlag for lønnsstatistikken (Statens Sentrale Tjenestemannsregister, Sentralt Tjenestemannsregister for Skoleverket, og Personal Administrativt Informasjonssystem) er en viktig utfordring som holdes utenfor arbeidsgruppene siden det er egne arbeidere i gang på disse områdene.

7.4.3 Tidskalender over store endringer innen offentlig sektor

Avklart

Det er behov for en oversikt over store endringer innen offentlig sektor som kan forklare og diskutere utviklingen for offentlig sektor/forvaltning.

Gjenstår

S410 og S280 samarbeider om utviklingen av denne kalenderen. Kalenderen bør plasseres elektronisk i en katalog som alle har tilgang til.

8 Vedlegg 1 - Retningslinjer for inndeling av kommunene og innmelding av ansatte til Aa-registeret

24. september 2004

Retningslinjer for inndeling av kommunal virksomhet i Enhetsregisteret (ER)

Innmelding av ansatte til Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret) på disse enhetene

1. Innledning

Dette notatet inneholder gjeldende regelverk for inndeling av kommunal virksomhet i Enhetsregisteret (ER)/Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF), og ligger til grunn for kommunenes rapportering av arbeidstakere til Rikstrygdeverkets Arbeidsgiver og arbeidstakerregister (Aa-registeret).

I forskrift om registrering i ER i §10 og §11 står det at det skal registreres en underenhet med eget organisasjonsnummer for hver enkelt adskilt virksomhet registreringsenheten utøver. En registreringsenhets virksomhet kan være adskilt ved at den utøves på flere forskjellige geografiske steder og/eller i ulike bransjer/næringer. Registreringsenheten plikter å melde opplysninger om slike underenheter. Dette gjelder både ved førstegangsregistrering i ER samt ved senere endringer.

Arbeidstakerne skal rapporteres inn etter virksomhet/enheter (bedrifter), det vil si der hvor kommunen har arbeidsgiveransvaret. Meldeplikten til Aa-registeret er omtalt i Folketrygdloven §§25-3 og 25-1.

For mer informasjon om sammenhengen mellom ER og Aa-registeret og detaljert informasjon om registrering i Aa-registeret, se <http://www.trygdeetaten.no/generelt/pub/aaregisteret.pdf>

En slik detaljert inndeling etter type virksomhet, adresse og næring brukes blant annet til utarbeidelse av offisiell statistikk hos Statistisk sentralbyrå (SSB), og av andre brukere i samfunnet som f.eks. andre offentlige instanser, bransjeorganisasjoner, yrkessammenslutninger og næringslivet for øvrig.

Hvis disse inndelingsreglene følges, vil trolig en del skjemaer om personell i KOSTRA bli fjernet, og informasjon fra Aa-registeret bli tatt i bruk. **For kommunenes pleie- og omsorgstjenester har allerede Aa-registeret erstattet skjemaene om personell.** Så langt som det er mulig er definisjoner og begreper fra funksjonsinndelingen i KOSTRA tatt i bruk for inndeling av enheter/virksomheter. Det er også tatt hensyn til hva kommunene kan klare å rapportere, og man vil følge de grunnleggende enheter slik som i ER.

Kort om kommunale strukturer

I privat sektor registreres enhetene på to nivåer i ER:

- Institusjonelt/juridisk nivå (f.eks. aksjeselskap, enkeltpersonforetak, forening)
- Funksjonelt nivå (bedrift/virksomhet). Den (del-)aktivitet som bedrives av den juridiske enheten.

I offentlig sektor vil en slik inndeling som regel ikke kunne vise organisasjonsstrukturen slik den ser ut. Offentlig sektor kan registreres på to måter i ER:

1) Flerleddet struktur:

- Juridisk nivå vil være kommunen
- Organisasjonsledd vil være et nivå av enheter mellom de juridiske enhetene (kommunen) og virksomhetene/bedriftene. Antall nivåer mellom juridisk enhet og de enkelte virksomheter kan variere, avhengig av hvordan kommunen er organisert.

- Hver enkelt arbeidsplass (virksomhet) registreres som enhet. Det vil for eksempel si at hver enkelt barnehage og hver enkelt skole skal registreres hver for seg. Hovedregelen er at enhetene deles inn etter beliggenhetsadresse og type virksomhet.

2) Flat struktur

- Juridisk nivå vil være kommunen
- Hver enkelt arbeidsplass registreres som enhet direkte under den juridiske enheten

I kommuner med flat struktur registreres kun følgende virksomheter som organisasjonsledd:

- Næringsvirksomhet (for eksempel havnevesen og fergeselskap)
- Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens §27

Til alle nivåene som her er beskrevet hører et organisasjonsnummer i ER.

2. Inndeling i virksomheter/enheter/bedrifter

Under de organisatoriske enhetene (kommunen eller organisasjonsleddene) skal hver arbeidsplass på lokalt adskilte adresser registreres som egen enhet. I tillegg, hvis den sekundære virksomheten har tilstrekkelig antall ansatte, deles arbeidsplasser med ulike typer virksomhet opp i flere enheter. Det er ikke satt en nedre grense på hvor mange ansatte virksomheten må ha for at den skal registreres.

2.1 Navnesetting av kommunal virksomhet

SSB anbefaler kommunene å gi enheter og organisasjonsledd navn som noenlunde avspeiler virksomheten. Et virksomhetsrelatert navn øker søkbarheten i ER, og gjør det lettere for omverdenen å lete fram de kommunale enhetene. Hensiktsmessig navnesetting forenkler dessuten SSBs næringsplassering av virksomheten. Enhetene og organisasjonsleddene bør gis navn som avspeiler enhetens hovedaktivitet, ikke spesifikke delaktiviteter.

2.2 Næringsgruppering, funksjonsinndeling og tjenestested

Kommunens oppgaver kan deles inn etter noen ulike standarder: næring, funksjon og tjenestested. Næringskode brukes i ER og Aa-registeret. Funksjon brukes til rapportering av regnskap og personell i KOSTRA, og tjenestested brukes av Kommunenes sentralforbund i deres PAI-register (Personal Administrativt Informasjonssystem).

I ER plasseres enhetene etter en egen næringsstandard, Standard for næringsgruppering (SN2002). Dette er en internasjonal standard, og er først og fremst beregnet for bruk i offisiell statistikk.

I KOSTRA er utgangspunktet at kommunens oppgaver og ressursbruk skal knyttes til dekning av innbyggernes behov. Begrepet funksjon fokuserer på hvilke typer behov tjenestene skal dekke, og hvilke grupper disse tjenestene primært henvender seg til. Funksjon er uavhengig av hvilke typer tjenester fylkeskommunene har etablert og hvordan tjenestene er organisert.

Inndelingen i ER tar, i sterkere grad enn funksjonsinndelingen, hensyn til de faktiske og organisatoriske enhetene, mens funksjon er i sterkere grad bestemt ut fra hvilken type tjeneste som produseres.

2.3 Interkommunalt samarbeid

Kommuner som driver interkommunalt/interfylkeskommunalt samarbeid, etter kommunelovens §27, må registrere dette som organisasjonsledd med tilhørende enhet(er). Dette gjelder kun interkommunalt samarbeid etter kommuneloven, og ikke interkommunale selskap (IKS) som er regulert i egen lov.

Hvilke kommuner/fylkeskommuner som deltar i samarbeidet, samt en fordelingsnøkkel mellom disse, skal også registreres.

2.4 Fravik fra inndelingsreglene

Det kan være mulig å fravike enkelte av inndelingsreglene og lage noen praktiske tillempninger, dersom det ikke er praktisk mulig for kommunen å plassere enkelte ansatte eller grupper av ansatte på spesielle enheter. Dette må imidlertid avklares spesielt med SSB.

3. Innmelding av ansatte til Aa-registeret

SSB bruker tall på sysselsatte som kommunene rapporterer til Trygdeetaten via Aa-registeret. Det er derfor viktig at kommunene løpende oppdaterer inn- og utmeldinger til Trygdeetaten.

Alle arbeidsforhold med en arbeidstid på minst 4 timer i uken omfattes av registreringsplikten. Arbeidsforhold som har vært inaktive i mer enn 14 dager skal meldes ut av registeret, unntatt for de som er fraværende pga. ferie og sykdom.

3.1 Flere arbeidsforhold

Hvis en arbeidstaker har to eller flere arbeidskontrakter med kommunen, skal arbeidstakeren registreres i hver enhet som denne har kontrakt med.

Dersom arbeidstakeren kun har én arbeidskontrakt med kommunen, men faktisk arbeider på flere enheter, skal arbeidstakeren registreres ved den virksomhet/enhet der hun/han arbeider mest (utgjør den største delen av stillingen). Hele stillingsprosenten (ifølge arbeidskontrakten) skal registreres på enheten der arbeidstakeren arbeider mest. Eksempel på slike arbeidstakere er vaktmestere og renholdere.

Vaktmestere og/eller renholdere kan enten registreres i en egen enhet, eller de kan registreres på den enheten de arbeider mest, f.eks. skole eller sykehjem.

3.2 Vikarer og ekstra ansatte

Personer som kun utfører arbeid ved ekstra behov som f.eks. ved ferie eller sykdom, skal registreres dersom de har en arbeidstid på minst 4 timer i uken og har arbeidet de siste 14 dagene. Disse skal så langt det er mulig registreres på den enhet de forventes å bli lengst knyttet til. Ofte vil kommunene bruke disse vikarene på flere virksomheter etter behov, f.eks. lærervikarer. Det er derfor viktig at kommunen registrerer vikarene sine i tre typer enheter/bedrifter; barnehage, skole og pleie/omsorg. Det må også komme tydelig fram i enhetens navn at dette er vikarer/ekstra ansatte.

SSB har forvaltningsansvar for offentlig sektor i ER. **Har dere spørsmål om disse retningslinjene kan dere kontakte Statistisk sentralbyrå, Seksjon for bedriftsregister, på telefon 62 88 55 88 eller bedreg@ssb.no.**

Disse retningslinjene ligger på www.ssb.no/kostra/innrapp.html under avsnittet skjema og veiledning.

Inndelingsregler

ADMINISTRASJON

Sentraladministrasjonen vil typisk være den "funksjonsovergripende" eller "ikke tjenesteytende" administrasjonen som i KOSTRA skal skilles fra tjenesteproduksjonen, mens sektor(etats)administrasjon har oppgaver innen utvikling og koordinering, eller direkte brukerrettede oppgaver av bestemte tjenester.

Hvis kommunen har valgt en flat organisasjonsstruktur uten organisasjonsledd, vil alle ansatte i administrasjonen registreres på én enhet - sentraladministrasjonen. Ansatte på servicetorg og tverrgående tjenester skal uansett registreres slik det er beskrevet nedenfor.

<i>Sentraladministrasjon</i>	Sentraladministrasjonen skal registreres samlet - inklusive sentralbord, rådmannskontor, kommunekasse, lønns- og personalkontor, informasjonssesksjon, kommuneadvokat osv. Er sentraladministrasjonen lokalisert på flere (beliggenhets)adresser skal hvert sted registreres som egen enhet.
<i>Politikere</i>	Hvis det finnes politikere som skal meldes inn i Aa-registeret, skal disse registreres under sentraladministrasjonen, og ikke som egen virksomhet. For sentraladministrasjonen og politikere: Næring: 75.110 Generell (overordnet) offentlig administrasjon og økonomiforvaltning Funksjon: 100 Politisk styring og kontrollorganer 120 Administrasjon
<i>Servicetorg</i>	Hvis kommunen har et servicetorg skal det registreres som egen enhet. På servicetorget kan publikum både motta sentralbordtjenester og svare på generelle forespørsler om alle sider ved kommunedriften. I regnskapsrapporteringen i KOSTRA skal ressursinnsatsen som gjelder for servicekontor/servicetorg, som ivaretar merkantile støttefunksjoner i forbindelse med sentralbord, informasjon og mottak av søknader føres på de funksjonene som de aktuelle tjenestestedene ivaretar. Næring: 75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon Funksjon: Er plassert på mange funksjoner
<i>Bestillerenhet/kontor</i>	Virksomheter som kartlegger brukerbehov før tildeling av kommunale tjenester skal registreres som egne virksomheter. Se avsnitt om helse og sosial for mer detaljer.
<i>Etatsadministrasjon</i>	Administrative kontorer utenom sentraladministrasjonen, som etats-, sektor-, seksjons- (som f.eks. teknisk sjefs kontor og skolesjefens kontor), kommunedels- eller bydelsadministrasjon, skal skilles ut som egne enheter så sant kommunen har etatsadministrasjon.
<i>Bydelsadministrasjon</i>	Dersom kommunen har en administrativ inndeling som avviker fra den "normale", skal administrative stabsavdelinger - som kommunedels-sjefens eller bydels-sjefens kontor - registreres som egne enheter. For sektor-/etats-/bydelsadministrasjon: Næring: 75.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern 75.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked Funksjon: Er plassert på mange funksjoner blant annet 120 Administrasjon , 300 Fysisk tilrettelegging og planlegging

Tverrgående tjenester Se innledning, i avsnitt 3 om registrering av enheter og innmelding av ansatte som utfører tverrgående tjenester
 Næring: 75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon
 Funksjon: Er plassert på mange funksjoner

UNDERVISNING/OPPVEKST

Grunnskolen Hver enkelt grunnskole skal registreres.

Dette vil kunne omfatte all aktivitet ved skolene som hører inn under samme administrative enhet, etat o.l. (se SFO). For registrering av vaktmestere og renholdspersonale, som arbeider ved den enkelte skole, se avsnittet om tverrgående tjenester.

Undervisningspersonale på sykehus skal skilles fra sykehus og registreres i egen enhet eller sammen med en annen grunnskole i kommunen.

Næring: 80.101 Førskoleundervisning
 80.102 Grunnskoleundervisning
 Funksjon: 202 Grunnskole
 222 Skolelokaler og skyss

Skolefritidsordning (SFO) SFO skal skilles ut som egen enhet, og ikke registreres sammen med den enkelte skole.

Næring: 85.331 Skolefritidsordninger
 Funksjon: 215 Skolefritidstilbud

Musikk- og kulturskole Musikk- og kulturskolen skal skilles ut som egen enhet.

Næring: 80.424 Kommunal musikkskolevirksomhet
 Funksjon: 383 Musikk- og kulturskoler

*Pedagogisk-psykologisk
 tjeneste/rådgivningskontor
 eller annen spesialundervisning*

PPT/PPR-kontoret skal skilles ut som egen enhet. Annen spesialundervisning kan også skilles ut som egen enhet (se neste avsnitt).

Siden spesialundervisning/PPT kan yte tjenester for barnehage, grunnskole og voksenopplæring kan det være nyttig med slik informasjon også i navnet (navn2) til virksomheten.

I regnskapsrapportering i KOSTRA skal spesialundervisning/PPT for grunnskolen og voksenopplæring registreres på den enkelte skole mens spesialundervisning/PPT skal registreres på en egen funksjon for barnehage (styrket tilbud).

Næring: 80.104 Kompetansesentra og annen spesialundervisning
 80.105 PP-tjenester
 Funksjon: 202 Grunnskole
 211 Styrket tilbud til førskolebarn
 213 Voksenopplæring

Spesialskoler for funksjonshemmede

Hver spesialscole for funksjonshemmede skal skilles ut som egne enheter så lenge undervisningen ikke er integrert i den vanlige grunnskolen.

Næring: 80.103 Spesialscoleundervisning for funksjonshemmede
80.429 Annen undervisning
Funksjon: 214 Spesialscoler

Barnehager

Hver enkelt barnehage skal registreres.

Næring: 85.327 Barnehager
Funksjon: 201 Førskole
221 Førskolelokaler og skyss

Barneparker

Hver enkelt barnepark skal registreres.

Næring: 85.328 Barneparker
Funksjon: 231 Aktivitetstilbud til barn og unge

Voksenopplæring

Grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne, samt opplæring for personer med innvandrerbakgrunn, skal skilles ut

Næring: 80.429 Annen undervisning
Funksjon: 213 Voksenopplæring

Andre undervisningsenheter

Andre undervisningsenheter skal skilles ut som egne enheter så lenge undervisningen ikke er integrert i den vanlige grunnskolen.

Næring: 80.429 Annen undervisning
Funksjon: 214 Spesialscoler

HELSE OG SOSIAL

Innenfor helse og sosial er det mange ulike begreper/ navn som brukes, og kommunene organiserer tjenestene sine ulikt. Ifølge kommunehelsesloven er det visse tjenester som kommunene er pålagt å utføre.

I "Lov om helsetjenesten i kommunen" § 1-3 står det at kommunens helsetjeneste skal omfatte følgende oppgaver:

- a) Miljørettet helsevern
- b) Helsestasjonsvirksomhet
- c) Helsetjenester i skoler
- d) Opplysningsvirksomhet
- e) Helsetjenester for innsatte i anstalter under kriminalomsorgen

I kommunene havner disse (og andre) oppgaver ofte under ulike samlebegreper, det vil si kommunehelsetjenesten, helsesenter og alminnelig helsevern. Disse samlebegrepene kan brukes, men hvis kommunen utfører flere typer tjenester under disse begrepene (organisasjonsledd), må dette deles i egne enheter. Hvilke oppgaver som må skilles ut som egne enheter fremgår av nedenstående inndelingsregler innenfor helse og sosial.

- Skole- og helsestasjonstjeneste* Skole- og helsestasjonstjeneste og jordmortjeneste skal skilles ut som egen enhet. Tjenester innen psykiatri for unge skal også registreres på denne enheten.
- Næring: 85.143 Skole- og helsestasjonstjeneste
Funksjon: 232 Forebygging - skole- og helsestasjonstjeneste
- Allmenn legetjeneste* Allmennpraktiserende leger (ansatt i kommunen), inkludert sykepleiere og annet personell på legekantor, skal registreres som egen enhet/bedrift. Dette omfatter også kommuneleger som driver allmennpraksis.
- Legevakten må registreres som egen enhet hvis det er knyttet ansatte til enheten.
- Enkelte kommuner har ansatt leger (med én kontrakt) som arbeider både på institusjon, skole- og helsestasjonstjeneste og i allmenn legetjeneste. Disse skal registreres på enheten hvor de arbeider mesteparten av tiden.
- Næring: 85.121 Allmenn legetjeneste
Funksjon: 241 Diagnose, behandling og rehabilitering
- Leger i administrative stillinger* Kommunelegen, som kun utøver administrative oppgaver skal skilles fra allmenn legetjeneste og kan registreres som egen enhet hvis ønskelig.
- Næring: 75.120 offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern
Funksjon: 233 Forebyggende arbeid, helse- og sosial
- Fysioterapitjeneste* Fysioterapi- og ergoterapitjeneste i kommunen skal registreres som egen enhet(er) hvis dette drives som selvstendig organisert virksomhet. Hjelpesfunksjoner til fysioterapeuter og ergoterapeuter skal inkluderes.
- Hvis fysioterapi/ergoterapi ikke er organisert som selvstendig virksomhet i kommunen, skal fysioterapeuter og ergoterapeuter meldes inn på sitt respektive tjenestested, sykehjem, eldresenter, helsestasjon eller lignende. Ansatte som arbeider på flere tjenestesteder (med én kontrakt), skal registreres på enheten hvor de arbeider mesteparten av tiden.
- Næring: 85.142 Fysioterapitjeneste
Funksjon: 241 Diagnose, behandling og rehabilitering
- Annet forebyggende arbeid, og sosial* Miljørettet helsevern, bedriftshelsetjeneste og annet forebyggende helse arbeid etter kommunehelseloven, skal registreres som egen enhet.
- Bedriftshelsetjeneste kun for kommunens ansatte må registreres som egen bedrift, og vil få funksjon 120 hvis virksomhetens navn gir informasjon om dette.
- Næring: 85.144 Annen forebyggende helsetjeneste
Funksjon: 233 Forebyggende arbeid, helse- og sosial,
120 Administrasjon

Hvis kommunen har fengselshelsetjenesten og helsetjeneste for asylmottak, kan disse tjenestene skilles ut hvis kommunen ønsker det.

Næring: 85.121 Allmenn legetjeneste
Funksjon: 241 Diagnose, behandling og rehabilitering

Psykiatritjeneste

Psykiatritjenester som er organisert som selvstendig virksomhet skal registreres som egne enheter, ellers skal de registreres sammen med miljørettet helsevern, annet forebyggende arbeid eller som omsorg i institusjon.

Det betyr at hvis psykiatritjenesten til hjemmeboende er i tillegg til annen tjeneste hjemme eller på institusjon ("etter vedtak") så skal det i regnskapet føres på funksjon 254/253 og de ansatte skal registreres på bedriftens hjemmetjeneste/sykehjem.

Hvis psykiatritjenesten til hjemmeboende derimot er til brukere som ellers er fungerende (dvs. mottar ikke andre tjenester), så skal det i regnskapet føres på funksjon 233. Da må det opprettes en egen bedrift og de ansatte må registreres der.

For registrering av psykiatritjeneste for unge - se avsnitt skole- og helsestasjonstjeneste.

Næring: 85.144 Annen forebyggende helsetjeneste – hvis skilt ut som egen enhet
eller
85.118 Somatiske sykehjem
85.313 Omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede
eller
85.141 Hjemmesykepleie
85.321 Hjemmehjelp
85.322 Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell
Funksjon: 233 Forebyggende arbeid, helse og sosial eller
253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon eller
254 Pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende

Attføring og rehabilitering

Eventuelle kommunale institusjoner innenfor attføring og rehabilitering skal skilles ut som egne enheter

Næring: 85.114 Rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner
Funksjon: 241 Diagnose, behandling og rehabilitering

Aktivering, eldre og funksjonshemmede

Hvert enkelt eldresenter, aktivitetssenter, velferdssentral o.l. skal registreres som egne enheter, selv om de er organisert sammen med institusjon.

Næring: 85.333 Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede
Funksjon: 234 Aktivering, eldre og funksjonshemmede

Pleie, omsorg, hjelp i institusjon

Hvert enkelt sykehjem, aldershjem og institusjon for eldre og funksjonshemmede skal registreres som egne enheter.

Se avsnitt 3.1, om registrering av enheter og innmelding av ansatte (som f.eks. vaktmestere og renholdere) som utfører tjenester til flere enheter.

For registrering av psykiatritjeneste - se avsnitt psykiatritjeneste

Det er to næringer i registeret som dekker funksjon 253 og 261. For å gi tall for funksjon 253 og 261 basert på næringene, splittes næringene ved bruk av stilling/yrkesinformasjon.

Næring: 85.118 Somatiske sykehjem
85.313 Omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede
Funksjon: 253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon
261 Institusjonslokaler,
(Tidligere: *Botilbud i institusjon omsorg*)

Pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende

Kommunale pleie- og omsorgstjenester som ytes til hjemmeboende, inkludert tjenester til beboere i boliger for eldre og funksjonshemmede, skal registreres i egen/egne enheter.

Tjenestene kan registreres samlet for hele eller deler av kommunen, men adskilt fra pleie- og omsorgsinstitusjonene. Tjenestene kan også inkludere hjelp fra fysioterapeuter og ergoterapeuter som gis til hjemmeboende.

For registrering av psykiatritjeneste - se avsnitt psykiatritjeneste

Selv om det kun er én funksjon som dekker de tre næringene, skal hver arbeidsplass på lokalt adskilte adresser registreres som egen enhet og dermed eventuelt få ulike næringskoder. Hvis det kun er én arbeidsplass som dekker alle næringene/tjenestene må ikke dette splittes i ulike enheter.

Næring: 85.141 Hjemmesykepleie
85.321 Hjemmehjelp
85.322 Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell
Funksjon: 254 Pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende

Bestillerenhet/kontor

Virksomheter som kartlegger brukerbehov for pleie og omsorg skal registreres som egen enhet, som regel kartlegger et slikt kontor behov for brukere som bor hjemme.

Men dersom et slikt kontor også kartlegger behov på institusjon må denne registreres som egen virksomhet i tillegg til kontoret for kartlegging for hjemmeboende.

Hvis det er få ansatte innenfor begge disse områdene eller for ett av områdene eller at det er vanskelig å skille personellet, kan disse tjenestene organiseres sammen. Da må de ansatte registreres på en bedrift og få navn og næring (og dermed funksjon) etter hvilke brukere som mottar mest av tjenesten.

Næring: 85.141 Hjemmesykepleie
85.321 Hjemmehjelp
eller 85.118 Somatiske sykehjem
85.313 Omsorgsinstitusjoner for eldre og funksjonshemmede
Funksjon: 254 Pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende
eller 253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon

Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeide (Sosialkontor)

Hvert sosialkontor skal registreres som egen enhet.

Sosialkontortjeneste og flyktningkonsulent. Sosialt forebyggende arbeid som skjenkekontroll, forebyggende edruskapsarbeid og krisesenter.

Næring: 85.326 Kommunale sosialkontortjenester
 Funksjon: 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid

Barnevern

Barneverntjeneste skal registreres som egen enhet. Eventuelle institusjoner innenfor barnevern skal alltid registreres som egne enheter.

Bestillerenhet/kontor for barnevern vil være inkludert i barneverntjenesten

Selv om det kun er én funksjon som dekker begge næringene skal disse enhetene så langt det lar seg gjøre registreres i ulike enheter.

Næring: 85.323 Barnevernstjenester
 85.311 Institusjoner innen barne- og ungdomsvern
 Funksjon: 244 Barneverntjeneste

Kommunale sysselsettingstiltak Administrasjon og organisering av *kommunale sysselsettingstiltak* bør skilles fra andre sosialkontortjenester.

Ansatte på sysselsettingstiltak og lærlinger skal registreres på den enheten de arbeider og ikke som egen enhet. De som arbeider på ulike enheter meldes inn på den enheten de forventes å arbeide lengst ved.

Administrasjon og organisering av *introduksjonsprogrammet for innvandrere* kan skilles fra andre kommunale sysselsettingstiltak

Innvandrerne skal få godtgjørelse tilsvarende lønn, men kommunen fritas for arbeidsgiveravgift. Disse skal ikke meldes inn i Aa-registeret.

Næring: 85.334 Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked,
 85.338 Sysselsetting/arbeidstrening under helse- og sosialetaten i kommunen.
 Funksjon: 273 Kommunale sysselsettingstiltak,
 275 Introduksjonsordningen

Tilbud til personer med rusproblemer

Oppsøkende tjenester som oppfølging av rusmisbrukere og utekontakt registreres som egne enheter.

Næring: 85.324 Sosiale tjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon
 85.312 Institusjoner for rusmisbrukere
 Funksjon: 243 Tilbud til personer med rusproblemer

Asylmottak

Hvert enkelt asylmottak skal registreres.

Næring: 85.337 Asylmottak
 Funksjon: 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde

Sentralkjøkken/felleskjøkken

Sentralkjøkken/felleskjøkken som er organisert som selvstendig virksomhet skal registreres som egne enheter, ellers skal de registreres sammen med institusjonen som de yter tjenester til. Hvis de er organisert som selvstendig virksomhet vil de få næringen til den enheten som mottar størst andel av tjenesten, f.eks sykehjem.

KULTUR

Innenfor kultur er det mange ulike begreper/avn som brukes og kommunene organiserer tjenestene sine ulikt. Det er ønskelig at kulturtilbud til barn og unge skilles fra generelt kulturtilbud.

Aktivitetstilbud til barn og unge

Hver fritidsklubb, aktivitetshus for unge, ungdomshus o.l. skal registreres så sant det er knyttet fast ansatte til hver enkelt enhet. Hvis ikke kan de registreres samlet.

Næring: 85.332 Fritidsklubber for barn og unge
Funksjon: 231 Aktivitetstilbud til barn og unge

Andre kulturaktiviteter

Hvert samfunnshus, all-aktivitetshus o.l. skal registreres så sant det er knyttet fast ansatte til hver enkelt enhet. Hvis ikke kan de registreres samlet.

Selv om det kun er én funksjon som dekker begge næringene skal disse enhetene så langt det lar seg gjøre registreres i ulike enheter.

Næring: 92.721 Aktivitets- og opplevelsesselskaper
92.722 Fritidsetablissemeter
92.729 Fritidsvirksomhet ellers
92.340 Underholdningsvirksomhet ellers
92.330 Drift av fornøylesetablissemeter
Funksjon: 385 Andre kulturaktiviteter

Bibliotek og museer

Hvert bibliotek og museum skal registreres som egen enhet uansett hvor mange ansatte de har. Bibliotekfilialer med færre enn 2 ansatte kan registreres samlet eller sammen med hovedbiblioteket.

Næring: 92.510 Drift av biblioteker og arkiver
92.521 Drift av museer
Funksjon: 370 Bibliotek
375 Museer

Idrettshaller og svømmehaller

Svømmehaller, idrettshaller og baneanlegg skal registreres hver for seg så sant det er knyttet fast ansatte til hver enhet.

Næring: 92.610 Drift av idrettsanlegg
Funksjon: 380 Idrett

Kirkegårder, gravlunder og krematorier

Noen få kommuner driver kirkegårder, gravlunder og krematorier selv, f. eks. i Oslo. I slike tilfeller har kommunen arbeidsgiveransvaret (jf. Kommuneloven §15, 4.ledd) og disse skal registreres i egne enheter.

Næring: 93.030 Begravelsesbyråvirksomhet, drift av kirkegårder/krematorier
Funksjon: 393 Kirkegårder, gravlunder og krematorier

TEKNISK DRIFT

Den administrative delen av teknisk sektor skal registreres som egen enhet (se etatsadministrasjon) eller registreres sammen med den øvrige delen av etatsadministrasjonen. Arbeidstakere ved den utøvende delen av teknisk sektor skal registreres i enheten de hovedsakelig arbeider. Ved registrering av interkommunalt samarbeid, se avsnitt 2.3.

Brannvesenet/feiervesenet

Brannvesenet/feiervesenet registreres som egen enhet uansett hvor mange ansatte de har.

Næring: 75.250 Brannvern
Funksjon: 338 Forebygging av branner
339 Beredskap mot branner/ulykker

<i>Kloakkrenseanlegg</i>	Kloakkrenseanlegg registreres dersom det er fast ansatte knyttet til anlegget. Administrativt personale knyttet til slike anlegg registreres sammen med anlegget.
	Næring: 90.010 Oppsamling og behandling av avløpsvann Funksjon: 350 Avløpsrensing 353 Avløpsnett/innsamling 354 Tømming av slamavskillere
<i>Vannverk</i>	Kommunale vannverk registreres som egen enhet så sant det er knyttet fast ansatte til enheten.
	Næring: 41.000 Oppsamling, rensing og distribusjon av vann Funksjon: 340 Produksjon av vann 345 Distribusjon av vann
<i>Renovasjon</i>	Kommunal renovasjon skal registreres som egen enhet.
	Næring: 90.020 Innsamling og håndtering av annet avfall Funksjon: 355 Innsamling av forbruksavfall
<i>Anleggstjeneste (teknisk etat)</i>	Det må registreres minst en felles anleggstjeneste, som også kan omfatte ansvar for veier, vann- og kloakkledninger. Avdelinger med separat lokalisering skilles ut.
	Næring: 45.230 Bygging av veier, flyplasser og idrettsanlegg Funksjon: Omfatter mange funksjoner, bl.a. 333 Kommunale veier, nyanlegg, drift og vedlikehold, 334 Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhet
	Anleggstjenesten for parker kan skilles fra resterende anleggstjeneste.
	Næring: 01.410 Tjenester tilknyttet planteproduksjon. Beplanting og vedlikehold av hager og parkanlegg. Funksjon: 335 Rekreasjon i tettsted, 360 Naturforvaltning og friluftsliv
<i>Eiendomsdrift</i>	Kommunal eiendomsdrift skal registreres dersom dette er skilt ut som en egen enhet. Registrering av vaktmestertjenester og renhold av kommunale bygg er beskrevet i avsnittet om tverrgående tjenester. Dette gjelder også for drift av kommunale boliger.
	Næring: 75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon Funksjon: Fordeles utover funksjonene eller på 190 Interne serviceenheter

NÆRINGSVIRKSOMHET

Registrering av kommunens næringsvirksomhet i egne enheter er kun nødvendig der hvor kommunen har arbeidsgiveransvaret. Kommunal næringsvirksomhet skal alltid registreres som både organisasjonsledd og enhet/bedrift. Nedenfor vises ulike typer næringsvirksomhet som skal skilles ut som egne enheter:

<i>Busselskap</i>	Kommunale busselskap.
	Næring: 60.211 Rutebiltransport Funksjon: 330 Samferdselsbedrifter og transporttiltak

<i>Fergeselskap</i>	Fergeselskap under kommunal drift Næring: 61.105 Innenlandske bilferjer Funksjon: 330 Samferdselsbedrifter og transporttiltak
<i>Havnevesen</i>	Kommunale havnevesen Næring: 63.221 Drift av havne- og kaianlegg Funksjon: 330 Samferdselsbedrifter og transporttiltak
<i>Kinoer</i>	Hver kino med separat adresse skal registreres som enhet så sant det er knyttet fast ansatte til hver enkelt enhet. Næring: 92.130 Filmframvisning Funksjon: 373 Kino
<i>Jord- og skogeiendommer</i>	Drift av jord- og skogeiendommer skilles ut dersom det drives atskilt fra drifts- og vedlikeholdsavdelingen i teknisk etat. Næring: 01. Jordbruk og tjenester tilknyttet til jordbruk 02. Skogbruk og tjenester tilknyttet til skogbruk Funksjon: 320 Kommunal næringsvirksomhet
<i>Regnskapsmessige særenheter/-bedrifter</i>	En regnskapsmessig særenhet/bedrift skal registreres som organisasjonsledd dersom den er en del av kommunens organisasjonsstruktur - og i tillegg som enhet/bedrift.
ANDRE ENHETER	
<i>Turistkontor</i>	Turistkontor skal registreres som egen enhet. Næring: 63.302 Turistkontorvirksomhet Funksjon: 325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet
<i>Næringskontor, landbrukskontor.</i>	Næringskontor og landbrukskontor (skogbrukskontor) kan registreres sammen, men skal skilles fra andre kommunale enheter. Næring: 75.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked, Funksjon: 325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet
<i>Kommunerevisjonen</i>	Hvis kommunerevisjonen eies av en kommune, og utelukkende betjener denne, regnes den som kommunal virksomhet og registreres som enhet. Er den derimot felles for flere kommuner (og eies av kommunene), er det et interkommunalt samarbeid (se avsnitt 3.2) og den skal registreres som et organisasjonsledd med enhet. Næring: 75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon Funksjon: 100 Politisk styring og kontrollorganer
<i>Elektrisitetsverk og energiverk</i>	Elektrisitetsverk og energiverk skal registreres som egen juridisk enhet. En eventuell installasjonsavdeling skal skilles ut dersom den har minst 5 sysselsatte. Næring: 40.110 Produksjon av elektrisitet 40.120 Distribusjon av elektrisitet 45.310 Elektrisk installasjonsarbeid Funksjon: 320 Kommunal næringsvirksomhet

Boligstiftelse Dersom kommunen har opprettet en stiftelse for eldreboliger, ungdomsboliger o.l., skal denne registreres som egen juridisk enhet.

Næring: 75.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet m.m.
Funksjon: 325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet

Kommunale pensjonskasser Kommunal pensjonskasse skal registreres som egen juridisk enhet (stiftelse).

Næring: 66.020 Pensjonskasser
Funksjon: Utenfor KOSTRA

VIRKSOMHETER SOM IKKE SKAL REGISTRERES SOM EGNE ENHETER

Miljøvern Ansatte skal registreres på den enhet de arbeider (f.eks. sentraladministrasjon o.l.).

Politikere Hvis det finnes politikere som skal meldes inn i Aa-registeret, skal disse registreres under sentraladministrasjonen, og ikke som egen enhet.

Syssettingstiltak Ansatte på syssettingstiltak skal registreres på den enheten de arbeider og ikke som egen enhet. De som arbeider på ulike enheter meldes inn på den enheten de forventes å arbeide lengst ved.

Introduksjonsprogram for innvandrere Kommunene er fra 1.9.2004 ansvarlig for et introduksjonsprogram for innvandrere. Innvandrere skal få godtgjørelse tilsvarende lønn, men kommunen fritas for arbeidsgiveravgift. Disse skal ikke meldes inn i Aa-registeret.

Tillitsvalgte Disse skal registreres på den enheten de er fast ansatt.

Lærlinger Disse skal registreres på den enheten de forventes å bli lengst knyttet til

9 Vedlegg 2 - Retningslinjer for inndeling av fylkeskommunene og innmelding av ansatte til Aa-registeret

24. september 2004

Retningslinjer for inndeling av fylkeskommunal virksomhet i Enhetsregisteret (ER)

Innmelding av ansatte i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret) på disse enhetene

1. Innledning

Dette notatet inneholder gjeldende regelverk for inndeling av fylkeskommunal virksomhet i Enhetsregisteret (ER)/Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF), og ligger til grunn for fylkeskommunenes rapportering av arbeidstakere til Rikstrykdeverkets Arbeidsgiver og arbeidstakerregister (Aa-registeret). I forskrift om registrering i ER i §10 og §11 står det at det skal registreres en underenhet med eget organisasjonsnummer for hver enkelt adskilt virksomhet registreringsenheten utøver. En registreringsenhets virksomhet kan være adskilt ved at den utøves på flere forskjellige geografiske steder og/eller i ulike bransjer/næringer. Registreringsenheten plikter å melde opplysninger om slike underenheter. Dette gjelder både ved førstegangsregistrering i ER samt ved senere endringer.

Arbeidstakerne skal rapporteres inn etter virksomhet/enheter (bedrifter), det vil si der hvor fylkeskommunen har arbeidsgiveransvaret. Meldeplikten til Aa-registeret er omtalt i Folketrygdloven §§25-3 og 25-1.

For mer informasjon om sammenhengen mellom ER og Aa-registeret og detaljert informasjon om registrering i Aa-registeret, se <http://www.trygdeetaten.no/generelt/pub/aaregisteret.pdf>

En slik detaljert inndeling etter type virksomhet, adresse og næring brukes blant annet til utarbeidelse av offisiell statistikk hos Statistisk sentralbyrå (SSB), og av andre brukere i samfunnet som f.eks. andre offentlige instanser, bransjeorganisasjoner, yrkessammenslutninger og næringslivet for øvrig.

Hvis disse inndelingsreglene følges, vil trolig en del skjemaer i KOSTRA om personell bli fjernet, og informasjon fra Aa-registeret bli tatt i bruk. **For fylkenes tannhelsetjeneste har allerede Aa-registeret erstattet skjemaene om personell.** Så langt som det er mulig er definisjoner og begreper fra funksjonsinndelingen i KOSTRA tatt i bruk for inndeling av enheter/virksomheter. Det er også tatt hensyn til hva fylkeskommunene kan klare å rapportere, og man vil følge de grunnleggende enheter slik som i ER.

Kort om fylkeskommunale strukturer

I privat sektor registreres enhetene på to nivåer i ER:

- Institusjonelt/juridisk nivå (f.eks. aksjeselskap, enkeltpersonforetak, forening)
- Funksjonelt nivå (bedrift/virksomhet). Den (del-)aktivitet som bedrives av den juridiske enheten.

En slik inndeling vil ikke kunne vise organisasjonsstrukturen i offentlig sektor. For fylkeskommunen ser inndelingen ofte slik ut:

- Juridisk nivå vil være fylkeskommunen
- Organisasjonsledd vil være et nivå av enheter mellom de juridiske enhetene (fylkeskommunen) og bedriftene. Antall nivåer av organisasjonsledd mellom juridisk enhet og de enkelte bedrifter kan variere, avhengig av hvordan fylkeskommunen er organisert.

- Hver enkelt arbeidsplass (virksomhet) registreres som bedrift. Det vil for eksempel si at hver enkelt skole skal registreres hver for seg. Hovedregelen er at bedriftene inndeles etter adresse og næringskode.

Til alle disse nivåene som her er beskrevet hører organisasjonsnummer i ER.

2. Inndeling i virksomheter/bedrifter

Under de organisatoriske enhetene (fylkeskommunen eller organisasjonsleddene) skal hver arbeidsplass på lokalt adskilte adresser registreres som egen bedrift. I tillegg deles arbeidsplasser med ulike typer virksomhet opp i flere bedrifter hvis den sekundære virksomheten har tilstrekkelig antall ansatte. Det er ikke satt en nedre grense på hvor mange ansatte virksomheten må ha for at den skal registreres.

2.1 Næringsgruppering, funksjonsinndeling og tjenestested

Fylkeskommunens oppgaver kan deles inn etter noen ulike standarder: næring, funksjon og tjenestested. Næringskode brukes i ER og Aa-registeret. Funksjon brukes til rapportering av regnskap og personell i KOSTRA, og tjenestested brukes av Kommunenes sentralforbund (KS) i deres PAI-register (Personal Administrativt Informasjonssystem).

I ER plasseres enhetene etter en egen næringsstandard, Standard for næringsgruppering (SN2002). Dette er en internasjonal standard, og er først og fremst beregnet for bruk i offisiell statistikk.

I KOSTRA er utgangspunktet at fylkeskommunens oppgaver og ressursbruk skal knyttes til dekning av innbyggernes behov. Begrepet funksjon fokuserer på hvilke typer behov tjenestene skal dekke, og hvilke grupper disse tjenestene primært henvender seg til. Funksjon er uavhengig av hvilke typer tjenester fylkeskommunene har etablert og hvordan tjenestene er organisert.

Inndelingen i ER tar, i sterkere grad enn funksjonsinndelingen, hensyn til de faktiske og organisatoriske enhetene, mens funksjon er i sterkere grad bestemt ut fra hvilken type tjeneste som produseres.

2.2 Interfylkeskommunale sammenslutninger

Fylkeskommuner som driver interkommunalt/interfylkeskommunalt samarbeid etter kommunelovens §27, må registrere dette som organisasjonsledd med tilhørende bedrift(er). Selskap som er organisert som IKS etter egen lov er ikke behandlet i dette notatet.

Hvilke kommuner/fylkeskommuner som deltar i samarbeidet, samt en fordelingsnøkkel mellom disse, skal også registreres.

2.3 Fravik fra inndelingsreglene

Det kan være mulig å fravike enkelte av inndelingsreglene og lage noen praktiske tillempninger, dersom det ikke er praktisk mulig for fylkeskommunen å plassere enkelte ansatte eller grupper av ansatte på spesielle enheter. Dette må imidlertid avklares spesielt med SSB.

3. Innmelding av ansatte i Aa-registeret

SSB bruker tall på sysselsatte som fylkeskommunene rapporterer til Trygdeetaten via Aa-registeret. Det er derfor viktig at fylkeskommunene løpende oppdaterer inn- og utmeldinger til Trygdeetaten.

Alle arbeidsforhold med en arbeidstid på minst 4 timer i uken omfattes av registreringsplikten. Arbeidsforhold som har vært inaktive i mer enn 14 dager skal meldes ut av registeret, unntatt for de som er fraværende pga. ferie og sykdom.

3.1 Flere arbeidsforhold

Hvis en arbeidstaker har to eller flere arbeidskontrakter med fylkeskommunen, skal arbeidstakeren registreres i hver enhet som denne har kontrakt med.

Dersom arbeidstakeren kun har én arbeidskontrakt med fylkeskommunen, men faktisk arbeider på flere enheter, skal arbeidstakeren registreres ved den virksomhet/enhet der hun/han arbeider mest (utgjør den største delen av stillingen). Hele stillingsprosenten (ifølge arbeidskontrakten) skal registreres på enheten der arbeidstakeren arbeider mest. Eksempel på slike arbeidstakere er vaktmestere og renholdere.

Vaktmestere og/eller renholdere kan enten registreres i en egen enhet, eller de kan registreres på den enheten de arbeider mest, f.eks. skole.

3.2 Vikarer og ekstra ansatte

Personer som kun utfører arbeid ved ekstra behov, som f.eks. ved ferie eller sykdom, skal registreres dersom de har en arbeidstid på minst 4 timer i uken og har arbeidet de siste 14 dagene. Disse skal så langt det er mulig registreres på den enhet de forventes å bli lengst knyttet til. Det må også komme tydelig fram i enhetens navn at dette er vikarer/ekstra ansatte.

SSB har forvaltningsansvar for offentlig sektor i ER. **Har dere spørsmål om disse retningslinjene kan dere kontakte Statistisk sentralbyrå, Seksjon for bedriftsregister, på telefon 62 88 55 88 eller bedreg@ssb.no.**

Inndelingsregler

ADMINISTRASJON

Sentraladministrasjonen vil som oftest være den "funksjonsovergripende" eller "ikke tjenesteytende" administrasjonen som i KOSTRA skal skilles fra tjenesteproduksjonen, mens sektor(etats)administrasjon har oppgaver innen utvikling og koordinering, eller direkte brukerrettede oppgaver av bestemte tjenester.

Sentraladministrasjonen Sentraladministrasjonen skal registreres samlet - inklusive sentralbord, rådmannskontor, fylkeskasse, lønns- og personalkontor, informasjonssesksjon osv. Er sentraladministrasjonen lokalisert på flere (beliggenhets)adresser skal hvert sted registreres som egen enhet.

Politikere Hvis det finnes politikere som skal meldes inn i Aa-registeret, skal disse registreres under sentraladministrasjonen, og ikke som egen bedrift.

For sentraladministrasjonen og politikere:

Næring: 75.110 Generell (overordnet) offentlig administrasjon og økonomiforvaltning
Funksjon: 400 Politisk styring og kontrollorganer

Etatsadministrasjonen Administrative kontorer utenom sentraladministrasjonen, som etats-, sektor- eller seksjonsadministrasjon, skal skilles ut som egne bedrifter så sant fylkeskommunen har en slik administrasjon.

For sektor/etatsadministrasjon:

Næring: 75.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern
Funksjon: Er plassert på mange funksjoner

Tverrgående tjenester Se innledning i avsnitt 3 om registrering av enheter og innmelding av ansatte som utfører tverrgående tjenester.

Næring: 75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon
Funksjon: Er plassert på mange funksjoner

UNDERVISNING/OPPVEKST*Videregående skole*

Hver enkelt skole skal registreres. Dette vil kunne omfatte all aktivitet ved skolene som hører inn under samme administrative enhet, etat o.l.. For registrering av vaktmestere og renholdspersonale, som arbeider ved den enkelte skole, se avsnittet om tverrgående tjenester.

Filialer med egen adresse skal skilles fra hovedskolen og registreres som egne bedrifter når de har fast ansatte.

Det er mange fylkeskommuner som også har etablert arbeidsinstitutter som ligger innunder tilbudet videregående opplæring, og som er et alternativ for ungdom som ikke fortsetter på de tradisjonelle skolene etter fullført ungdomsskole. Ofte består tilbudet av praktisk opplæring. Disse instituttene skal registreres som egne bedrifter.

Næring: 80.210 Undervisning i allmennfag
80.220 Undervisning i tekniske og andre yrkesrettede fag
Funksjon: 520, 541-556 Undervisning til alle elever

Voksenopplæring

Videregående opplæring skal skilles ut som bedrift hvis de er lokalisert på egen adresse.

Næring: 80.420 Voksenopplæring og annen undervisning
Funksjon: 581 Voksenopplæring

Tillitsvalgte

Disse skal registreres på den bedrift de er fast ansatt

Lærlinger

Disse skal registreres på den bedrift de forventes å bli lengst knyttet til.

Andre undervisningsenheter

Andre undervisningsenheter skal skilles ut dersom de er lokalisert på egen adresse.

Næring: 80.429 Annen undervisning
80.421 Folkehøgskoleundervisning
Funksjon: 590 Andre undervisningsformål

Barnehager

Hver enkelt barnehage skal registreres.

Næring: 85.327 Barnehager
Funksjon: Ingen funksjon

PPT/PPR

PPT/PPR-kontoret skal skilles ut som egen enhet

Næring: 80.105 PP-tjenester
Funksjon: 560 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring

HELSE OG SOSIAL*Tannhelse*

Tannhelsetjenesten og tannklinikene med fast ansatt personale skal registreres som egne bedrifter.

Næring: 85.130 Tannhelsetjenester
Funksjon: 660 Fellesfunksjoner
665 Pasientbehandling

KULTUR*Bibliotek og museer*

Hvert bibliotek og museum skal registreres som egen bedrift uansett størrelse. Bibliotekfilialer med færre enn 3 ansatte kan registreres samlet.

Næring: 92.510 Drift av biblioteker og arkiver
92.521 Drift av museer
Funksjon: 740 Bibliotek
760 Museer

Idrettshaller, svømmehaller

Hvis fylkeskommunen har svømmehaller og baneanlegg skal de registreres hver for seg så sant det er knyttet fast ansatte til hver enhet.

Idrettshaller skal registreres som egne bedrifter hvis fylkeskommunen finner dette hensiktsmessig. (Noen fylkeskommuner har ikke skilt ut idrettshaller i egne bedrifter, men de ansatte vil enten være i eiendomsdrift eller i tverrgående tjenester.)

Næring: 92.610 Drift av idrettsanlegg
Funksjon: 775 Idrett

TEKNISK DRIFT

Den administrative delen av teknisk sektor skal registreres sammen med etatsadministrasjonen. Arbeidstakere ved den utøvende delen av teknisk sektor skal registreres i bedriften de hovedsakelig arbeider. Ved interfylkeskommunalt samarbeid, se avsnitt om interfylkeskommunalt samarbeid.

Teknisk etat

Drifts- og vedlikeholdsavdelingene innen teknisk etat er til dels svært ulikt organisert. Det må registreres minst en felles anleggstjeneste som også kan omfatte ansvar for veier, men avdelinger med separat lokalisering skilles ut.

Næring: 75.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked
Funksjon: 720-721 Fylkesveier

Eiendomsdrift

Fylkeskommunal eiendomsdrift skal registreres dersom dette er skilt ut som en egen enhet. Registrering av vaktmestertjenester og renhold av fylkeskommunale bygg er beskrevet i avsnittet om tverrgående tjenester. Dette gjelder også for drift av fylkeskommunale boliger.

Næring: 75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon
Funksjon: Fordeles utover funksjonene eller på 490 Interne serviceenheter

NÆRINGSVIRKSOMHET

Registrering av bedrifter er kun nødvendig der hvor fylkeskommunen har arbeidsgiveransvaret, og ikke i alle bedrifter/foretak hvor fylkeskommunen har eierkontroll. Fylkeskommunal næringsvirksomhet skal alltid registreres som både organisasjonsledd og bedrift. Nedenfor vises ulike typer næringsvirksomhet som skal skilles ut som egne enheter:

<i>Transportselskaper</i>	Transportselskaper drevet av fylkeskommunen. Næring: 60.211 Rutebiltransport, 60.230 Landtransport med passasjerer ellers 61.104 Innenlandske kystruter 61.105 Innenlandske bilferjer 61.109 Kysttrafikk i Norge ellers Funksjon: 730 Bilruter 732 Båtruter 734 Sporveier og forstadsbaner
<i>Fergeselskap</i>	Fylkesveifergeer Næring: 61.105 Innenlandske bilferger Funksjon: 731 Fylkesveifergeer
<i>Jord- og skogeiendommer</i>	Drift av jord- og skogeiendommer skilles ut dersom det drives atskilt fra drifts- og vedlikeholdsavdelingen i teknisk etat. Næring: 01. Jordbruk og tjenester tilknyttet til jordbruk 02. Skogbruk og tjenester tilknyttet til skogbruk Funksjon: 710 Fylkeskommunal næringsvirksomhet
<i>Eiendomsdrift</i>	Fylkeskommunalt eide bygninger, som leies ut til annet enn fylkeskommunal tjenesteproduksjon, skal registreres dersom dette er skilt ut som en egen enhet. Næring: 70.2 Utleie av egen fast eiendom Funksjon: 710 Fylkeskommunal næringsvirksomhet
<i>Regnskapsmessige særbedrifter</i>	En regnskapsmessig særbedrift skal registreres som organisasjonsledd dersom den er en del av fylkets organisasjonsstruktur - og som bedrift dersom den har egne ansatte og samsvarer med de øvrige retningslinjene for bedriftene. Andre særregnskapsenheter bør noteres for kontroll og videre oppfølging.

ANDRE ENHETER

<i>Fylkesrevisjonen</i>	Fylkesrevisjonen skal registreres som eget organisasjonsledd, ev. sammen med flere kommuner. Næring: 75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon Funksjon: 400 Politisk styring og kontrollorganer
-------------------------	--

VIRKSOMHETER SOM IKKE SKAL REGISTRERES SOM EGNE BEDRIFTER

<i>Miljøvern</i>	Fast ansatte skal registreres på den enhet de arbeider (f.eks. Sentraladministrasjonen o.l.).
<i>Politikere</i>	Hvis det finnes politikere som skal meldes inn i Aa- registeret, skal disse registreres under sentraladministrasjonen, og ikke som egen bedrift.
<i>Sysselsettingstiltak</i>	Ansatte på sysselsettingstiltak skal registreres på den bedriften de arbeider og ikke som egen enhet. De som arbeider på ulike bedrifter meldes inn på den bedriften de forventes å arbeide lengst ved.
<i>Tillitsvalgte</i>	Disse skal registreres på den bedrift de er fast ansatt, så langt det er mulig.
<i>Lærlinger</i>	Disse skal registreres på den bedrift de forventes å bli lengst knyttet til.

10 Vedlegg 3 - Retningslinjer for inndeling av helseforetak og innmelding av ansatte til Aa-registeret

31. mars 2005

Retningslinjer for inndeling av regionale helseforetak og helseforetakene i Enhetsregisteret (ER)

Innmelding av ansatte til Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret (Aa-registeret) på disse enhetene

1. Innledning

Dette notatet inneholder gjeldende regelverk for inndeling av de regionale helseforetak (RHF) og helseforetakene (HF) i virksomheter/bedrifter i Enhetsregisteret (ER)/Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF). Dette ligger og til grunn for RHF's og HF's rapportering av arbeidstakere til Rikstrygdeverkets Arbeidsgiver og arbeidstakerregister (Aa-registeret).

I følge forskrift om registrering i ER §10 og §11 skal det registreres en underenhet med eget organisasjonsnummer for hver enkelt adskilt virksomhet/bedrift registreringsenheten utøver. En registreringsenhetets virksomhet/bedrift kan være adskilt ved at den utøves på flere forskjellige geografiske steder og/eller i ulike bransjer/næringer. Registreringsenheten plikter å melde opplysninger om slike underenheter. Dette gjelder både ved førstegangsregistrering i ER samt ved senere endringer.

Arbeidstakerne skal rapporteres på den virksomhet/bedrifter de er knyttet til. Det er kun arbeidstakere hvor RHF og HF har arbeidsgiveransvaret, som skal meldes inn. Meldeplikten til Aa-registeret er omtalt i Folketrygdloven §§25-3 og 25-1.

En slik detaljert inndeling etter type virksomhet/bedrift, adresse og næring brukes blant annet til utarbeidelse av offisiell statistikk hos Statistisk sentralbyrå (SSB), og av andre brukere i samfunnet som f.eks. Helse- og omsorgsdepartementet og Sosial- og helsedirektoratet, bransjeorganisasjoner, yrkessammenslutninger og næringslivet for øvrig.

Hvis disse inndelingsreglene følges, vil trolig en del skjemaer knyttet til rapporteringen om spesialisthelsetjenesten til SSB om personell kunne fjernes, og informasjon fra Aa-registeret bli tatt i bruk.

RHF og HF som har Inkluderende arbeidslivsavtale (IA-avtale) kan få opplysninger om legemeldt sykefravær på sine virksomheter/bedrifter på nettsiden til Rikstrygdeverket.

2. Inndeling av virksomheten/bedrifter i de regionale helseforetakene og helseforetakene

Begrepene næring og funksjon er ulike systemer for gruppering av "oppgavene helseforetakene utfører". På grunn av ulike brukere er det noe ulike behov for gruppering av virksomhetene/bedriftene.

Næring brukes i de administrative registrene som ER, BoF og Aa-registeret. Under helseforetaket, som er den juridiske enheten, skal virksomheten/foretaket deles inn slik at hovedoppgavene til helseforetaket fremkommer som egne virksomheter/bedrifter. Hvis noen av disse hovedoppgavene foregår på geografisk atskilte steder/adresser må de registreres slik at hver av disse fremkommer som egen virksomhet/bedrift. Eksempler på hovedoppgaver kan være somatisk spesialisthelsetjeneste, psykisk helsevern for voksne, psykisk helsevern for barn og unge samt spesialisert rusbehandling.

Funksjon er videreført fra KOSTRA-rapporteringen av regnskap og personell som gjaldt da fylkeskommunene var eier av sykehusene.

Et av målene for de nye inndelingsreglene i ER er større likhet med næringsgrupperingen og funksjonsinndelingen i helsesektoren.

3. Innmelding av ansatte i arbeidstakerregisteret

SSB bruker informasjon om tall på sysselsatte som helseforetakene rapporterer til Trygdeetaten via Arbeidstakerregisteret. Det er derfor viktig at helseforetakene løpende oppdaterer inn- og utmeldinger til Trygdeetaten.

Alle arbeidsforhold med en arbeidstid på minst 4 timer i uken omfattes av registreringsplikten.

Virksomhetene/bedriftene i helseforetakene kan ha elektronisk eller manuell rapportering til Trygdeetaten. Ved elektronisk rapportering leveres en fil i måneden, og det er kun personer som er aktive dvs. mottatt lønn siste måned som skal være med på rapporteringen. Personer som er fraværende pga. ferie og sykdom skal inkluderes i rapporteringen.

Ved manuell rapportering sendes endringsmeldinger fredagen etter opphør/oppstart til Trygdeetaten. Ved manuell rapportering skal arbeidsforhold som har vært inaktive i mer enn 14 dager meldes ut av registeret, unntatt for de som er fraværende pga. ferie eller sykdom.

3.1 Flere arbeidsforhold

Hvis en arbeidstaker har to eller flere arbeidskontrakter med helseforetaket, skal arbeidstakeren registreres i hver enhet som denne har kontrakt med.

Dersom arbeidstakeren kun har én arbeidskontrakt med helseforetaket, men faktisk arbeider på flere enheter, skal arbeidstakeren registreres ved den virksomhet/bedrift der hun/han arbeider mest (utgjør den største delen av stillingen). Hele stillingsprosenten (ifølge arbeidskontrakten) skal registreres på enheten der arbeidstakeren arbeider mest.

3.2 Vikarer og ekstra ansatte

Personer som kun utfører arbeid ved ekstra behov som f.eks. ved ferie eller sykdom, skal registreres dersom de har en arbeidstid på minst 4 timer i uken og har arbeidet de siste 14 dagene/mottatt lønn siste måned. Disse skal så langt det er mulig registreres på den enhet de forventes å bli lengst knyttet til. Hvis dette er vanskelig kan de registreres på den enheten de startet på.

Innleid arbeidskraft fra virksomheter/bedrifter som tilbyr slike tjenester skal ikke registreres som ansatte i helseforetakene. Vikarer som helseforetaket har arbeidsgiveransvaret for skal derimot registreres på bedriften de arbeider.

SSB har forvaltningsansvar for offentlig sektor i ER. **Har dere spørsmål om disse retningslinjene kan dere kontakte Statistisk sentralbyrå, Seksjon for bedriftsregister v/Brit Taugbøl, på telefon 62 88 51 54 eller bta@ssb.no.**

Inndelingsregler

Regionalt helseforetak (RHF)

Hvert enkelt regionalt helseforetak skal registreres som eget foretak. Hvis RHF også har virksomheter/bedrifter som ikke hører inn under administrasjon, skal dette skilles ut som egne bedrifter.

næring: 75.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell m.m.

I regnskapene er funksjonen:
400 Politisk styring og kontrollorganer

Det meste av inndelingsreglene nevnt videre gjelder for helseforetakene.

Helseforetak (HF)

Hvert enkelt helseforetak skal registreres som eget foretak. I tillegg skal helseforetakene splitte opp foretakene i bedrifter.

Arbeidssted

Nedenfor går vi gjennom de ulike typer av virksomhet/bedrift som medfører at HF ene må registrere egne bedrifter. I tillegg kommer at man også må registrere egne bedrifter der hvor man innenfor en type virksomhet/bedrift driver den på geografisk ulike steder f.eks. to somatiske sykehus i hver sin kommune. Dette er nødvendig for at vi skal kunne gi sysselsettingstall fordelt på kommuner og bydeler. Kravet om egne virksomheter/bedrifter som følge av geografisk oppdeling gjentar vi ikke for hver type av virksomhet som vi omtaler nedenfor.

Administrasjon/støttefunksjoner

Når det gjelder administrasjon/støttefunksjoner er hovedregelen at ansatte her skal meldes inn på den bedriften som de arbeider ved. Flere HF har imidlertid (delvis) felles administrasjon/støttefunksjoner for somatikk og psykiatri. Hvis slike felles administrasjoner/støttefunksjoner er organisert som egne virksomheter/enheter, ber vi om at disse skilles ut som egne bedrifter. Det holder med en bedrift for hele administrasjonen/støttefunksjonene og ikke en bedrift for hver av delene f.eks., vaskeri, IT, kjøkken personalavdeling.

Somatisk spesialisthelsetjeneste

Hver virksomhet/bedrift innenfor somatikk skal skilles ut som egen bedrift.

Det kan gjelde:

næring: 85.111 Alminnelige somatiske sykehustjenester,
85.112 Somatiske spesialsykehus,
85.113 Somatiske spesialsykehjem,
85.114 Rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner
85.115 Andre somatiske spesialinstitusjoner,
85.123 Somatiske poliklinikker

I regnskapene er funksjonene:
615 Somatiske tjenester - Røntgen/lab
620 Somatiske tjenester - Behandling,
630 Somatiske tjenester - (Re)habilitering
670 Utadrettede støttefunksjoner.

Hvis enheten omfatter psykiatri, legevakt, pasient- eller sykehotell se avsnitt nedenfor.

Legevakt

Legevakten skal registreres som egen bedrift der hvor helseforetaket har arbeidsgiveransvaret, selv om virksomheten/bedriften er samlokalisert med annen helsetjeneste f.eks. med næringer oppført som somatisk spesialisthelsetjeneste.

næring: 85.121 Allmenn legetjeneste

funksjon: Ingen funksjon

Pasient- og sykehotell

Hvert enkelt sykehotell skal registreres som egen bedrift der hvor helseforetaket har arbeidsgiveransvaret, selv om virksomheten/bedriften er samlokalisert med annen helsetjeneste.

Pasienthotell er virksomheter som i hovedsak tar imot pasienter som ikke trenger intensiv sykehusbehandling, men som fortsatt er innskrevet på sykehuset. Det er som regel ansatt helsepersonell på pasienthotellet. Sykehotell er virksomheter/bedrifter som i hovedsak tar i mot personer og deres pårørende som ennå ikke er innskrevet i sykehus eller som venter på eller mottar poliklinisk behandling eller dagbehandling.

næring:

Pasienthotell:

85.111 Alminnelige somatiske sykehus tjenester

Sykehotell:

55.10 Hotell drift

I regnskapene er funksjonene:

Pasienthotell:

620 Somatiske tjenester - behandling,

Sykehotell:

673 Sykehotell

Ambulanse

Ambulanse- og luftambulansetjenesten skal registreres som egen bedrift der hvor helseforetaket har arbeidsgiveransvaret, selv om bedriften er samlokalisert med annen helsetjeneste.

Luftambulansetjenesten er organisert som eget Ansvarlig selskap og en del teknisk personell er knyttet direkte til den enkelte base, mens helsepersonellet gjerne er knyttet til helseforetakene.

næring: 85.147 Ambulansetjenester

I regnskapene er funksjonene:

600 Ambulanse,

605 Luftambulansetjenester.

Psykisk helsevern for voksne

Virksomheter/bedrifter som driver psykisk helsevern for voksne skal registres som egen bedrift, og ikke inkluderes f.eks. i somatisk spesialisthelsetjeneste. Dette gjelder selv om de er samlokalisert og framstår som en avdeling/divisjon i f.eks. et somatisk sykehus.

Poliklinikker skal registreres som egne bedrifter der de er geografisk atskilt fra voksenpsykiatrisk døgnvirksomhet, men ved samlokalisering trenger ikke poliklinikk skilles ut med mindre lokale organisatoriske forhold tilsier det.

Når døgntilbud og poliklinikker er samlokalisert får de næring 85.116

næring: 85.116 Institusjoner for voksenpsykiatri,
85.125 Voksenpsykiatriske poliklinikker

I regnskapene er funksjonene:

- 640 Voksenpsykiatri - fellesfunksjoner,
- 641 Voksenpsykiatri - direkte pasientrettet virksomhet - sykehus
- 642 Voksenpsykiatri - direkte pasientrettet virksomhet - Distriktskykiatriske senter
- 643 Voksenpsykiatri - direkte pasientrettet virksomhet - psykiatriske sykehjem.

Psykisk helsevern for barn og unge

Enheter som driver psykisk helsevern for barn og unge skal registreres som egne bedrifter, selv om bedriftene er samlokalisert med annen virksomhet (andre bedrifter) f.eks. psykisk helsevern for voksne eller somatisk spesialisthelsetjeneste.

Poliklinikker skal registreres som egne bedrifter der de er geografisk atskilt fra døgntilbud for barn og unge, men ved samlokalisering trenger ikke poliklinikk skilles ut med mindre lokale organisatoriske forhold tilsier det.

Når døgntilbud og poliklinikker er samlokalisert får de næring 85.117

næring: 85.117 Institusjoner for barne- og ungdomspsykiatri,
85.126 Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker

I regnskapene er funksjonene:

- 650 Barne- og ungdomspsykiatri - fellesfunksjoner
- 651 Barne- og ungdomspsykiatri - direkte pasientrettet virksomhet - klinikker og sykehusavdelinger,
- 652 Barne- og ungdomspsykiatri - direkte pasientrettet virksomhet - frittstående poliklinikker
- 653 Barne- og ungdomspsykiatri - direkte pasientrettet virksomhet - behandlingshjem

Spesialisert rusmiddelbehandling

Enheter som driver spesialisert rusmiddelbehandling, som ligger under helseforetakene skal registreres i egne bedrifter, og ikke sammen med bedrifter innen psykisk helsevern eller somatisk spesialisthelsetjeneste.

Rusmiddelpoliklinikker skal registreres som egne bedrifter der de er geografisk atskilt fra døgntilbud, men ved samlokalisering trenger ikke poliklinikk skilles ut med mindre lokale organisatoriske forhold tilsier det.

Når døgntilbud og poliklinikker er samlokalisert får de næring 85.151

næring: 85.151 Rusmiddelinstitusjoner innen spesialisthelsetjenesten
85.127 Rusmiddelpoliklinikker

I regnskapene er funksjonene:

- 680 Tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelmissbrukere - fellefunksjoner

681 Tverrfaglig spesialisert behandling av
rusmiddelmissbrukere - direkte pasientrettet virksomhet.

Andre tjenester

Andre tjenester hvor helseforetaket har arbeidsgiveransvar som ikke er nevnt over skal skilles ut i egne bedrifter, som f.eks. barnehager.

næring: 85.327 Barnehager,

I regnskapene er funksjonene:
440 Personalbarnehager.

11 Referanseliste

Inter-Secretariat Working Group on National Accounts (1993): "System of National Accounts 1993", Commission of the European Communities m.fl., Brussel/Luxembourg – New York - Paris - Washington.

Eurostat (2002): "ESA95 Manual on Government Deficit and Debt", Eurostat. Luxembourg.

SSB (1999): "Det Europeiske Nasjonalregnskapssystem ENS 1995", Norges Offisielle Statistikk C 522, Statistisk sentralbyrå, Oslo –Kongsvinger.